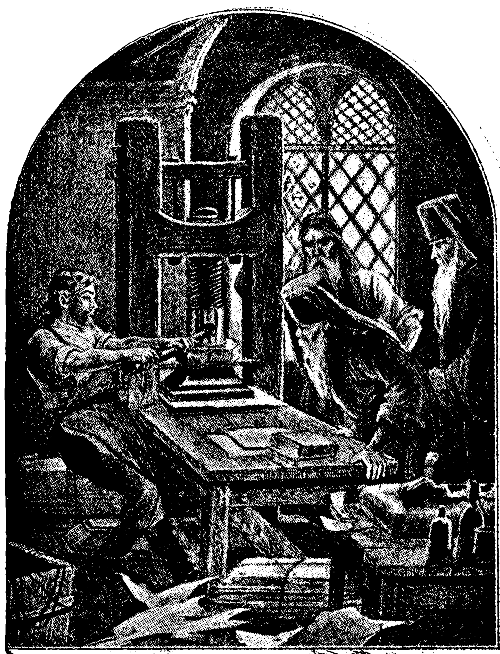
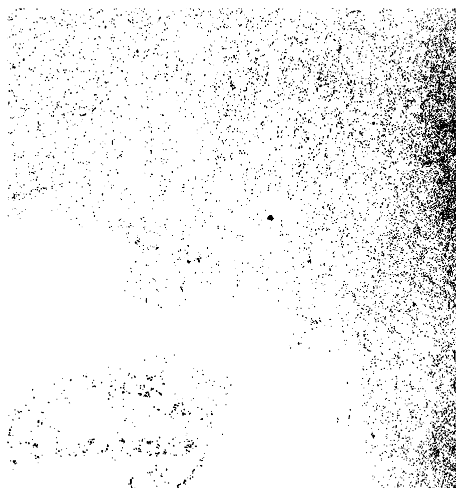
VASILE ROMANESCU

ISTORIA UNEI CĂRȚI

TIPARUL „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

VASILE ROMANESCU
ȘEFUL ZEȚĂRIEI „CARTEA ROMÂNEASCĂ"

ISTORIA UNEI CĂRȚI

I

ZEȚARUL

CU O PRECUVÂNTARE
DE

C. RASIDESCU
DIRECTORUL GENERAL
AL SOCIETĂȚII CARTEA ROMÂNEASCĂ

TIPARUL „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

PRECUVÂNTARE

In înflorirea culturală a țării noastre, a trebuit să aibă un rol precumpănitor tiparnița românească, cum era și firesc. Și se poate afirma că aproape tot ce s'a realizat pe tărâmul cultural, a fost, într'o frumoasă măsură, secundat și, uneori, determinat chiar de desvoltarea artelor grafice la noi.

Până acum câțiva ani, însă, și în acest domeniu ca și în altele, totul se reducea la o activitate strict constructivă, lipsită în bună parte de acea preocupare a armoniei, ce caracterizează înfăptuirile ajunse aproape de limanul perfecțiunii.

Era cu atât mai firesc să se întâmple astfel, cu cât năzuința de căpetenie în realizările artelor grafice a fost cuprinsă în lozinca: „tot mai mult pentru luminarea mulțimii".

Insă odată cu propășirea generală de pe toate tărâmurile de activitate, și ținând seamă și de minunata înflorire din trecut a graficei naționale, era firesc să evolueze și realizările din acest domeniu, putând, să stea cu cinste, din acest punct de vedere, alături de înfăptuirile graficei din alte țări.

Un pas mare s'a făcut prin înființarea „Școalei de arte grafice", care s'a întemeiat acum câțiva ani, și ale cărei roade frumoase ne dau cele mai optimiste speranțe, an cu an.

In rândul acelorași înfăptuiri sănătoase și coroborînd cu acele realizate de amintita școală, se așează această excelentă lucrare a D-lui Vasile Romanescu, în ale cărei pagini D-sa aduce un capital bogat de învățăminte, în domeniul artelor grafice, absolut necesare, atât elementelor care se desvoltă, cât și tuturor celor cari se interesează de progresele graficei românești.

Impreună cu alte lucrări de specialitate, apărute în ultimul timp, cartea aceasta a D-lui Vasile Romanescu — desvoltat dintru început în atelierele tipografice ale părintelui meu și ajuns astăzi Șeful atelierelor de zețărie ale „Cărții Românești" — merită să se bucure de un interes deosebit, atât din partea specialiștilor, cât și din aceia a tuturor celor ce doresc să adâncească tainele artelor grafice dela noi.

C. RASIDESCU

PREFAȚĂ

Cartea, izvorul de cultură și dușmanul temut al analfabetismului, luptă de secole contra intunericului, adevărata ei menire e să facă să pătrundă razele de lumină în inima unui popor. In carte citim cuvântul lui Dumnezeu (Sf. Scriptură), Viețile Sfinților, Istoria Antică, etc. Tot într'însa găsim Istoria neamului nostru cu pagini de tristețe și de bucurie, cu un întreg șir de fapte din care putem trage atâtea învățăminte. De unde am putea afla minunile geniului românesc care a dat pe un Alecsandri, Eminescu, Creangă și alții, dacă nu din carte?

In treacăt fie spus, când vorbim de carte, ne gândim numai la cartea bună, fiindcă alături de aceasta, și de multe ori chiar cu tendința de a o înăbuși, există o carte care otrăvește sufletul și care, din păcate, e preferată de mulți. S'a întreprins de multe ori o cruciadă împotriva acestui soiu de carte, dar mai totdeauna fără succes. Lupta ar trebui continuată cu stăruință și nu se poate să nu se ajungă la izbândă. Aceasta pentru salvarea cărții utile.

Am spus mai sus cum cartea e dușmanul cumplit al analfabetismului. Deobiceiu se crede că analfabetismul — în țara noastră — pentrucă țările vecine, nu mai vorbesc de occident, ne sunt mult superioare în această privință — se află răspândit numai la

țară. Se exagerează negreșit. Cum s'ar putea numi oare intelectualul de la oraș, cu diplome și titluri, care odată ieșit de pe băncile școalei, n'a mai pus mâna pe carte cu anii, mulțumindu-se să frunzărească ziarele care-i aduc ultimele știri senzaționale. Oare cultura unui om să stea în numărul diplomelor? Desigur că nu.

In această direcție ar trebui să se îndrepte privirile tuturor luminătorilor noștri de astăzi, cari — prin lipsă de interes pentru această problemă — ar putea să ne primejduiască viitorul.

*
* *

Cartea aceasta e scrisă cu scopul de a face istoricul unei cărți de la început și până ce iese în vitrina librăriei. Dar pentru a cunoaște istoricul unei cărți trebue să știm cum se lucrează cartea; pentru aceasta la începutul volumului meu am pus, ca primă etapă a unui manuscris, Zețarul, *urmând să apară,* Tiparnicul *și* Legătorul *ș. a.*

La început, pentru acei ce doresc a se iniția în această artă a cărții, am adăogat o mică istorie a persoanelor care au fost în fruntea acestei mărețe arte.

Ordinea am ținut să fie cât mai potrivită inițierii și înțelegerii din partea celor hotărîți să pășească pe calea acestei profesiuni.

După partea tehnică, cititorul va găsi diversele semne, de care ne izbim mereu, în timpul lucrului, și pe care puțini dintre noi le cunosc. Le-am însemnat cu denumirea lor.

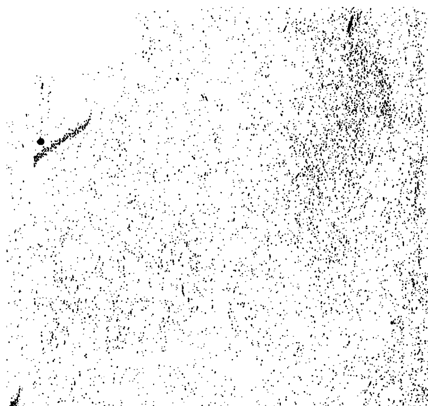
Am mai pus și alfabetul multor limbi străine cu aranjamentul lor în casele tipografice și cu un text oarecare, deobiceiu cunoscut din românește, spre a

înlesni cunoașterea alfabetelor. Am adăogat și cele de note muzicale, împreună cu notele vechi bisericești, numite psaltichii și cu denumirea lor, spre știința celor ce vor să se inițieze.

* * *

Cartea, izvorul de lumină al unui popor, trebue să aibă întotdeauna oameni la înălțime spre a putea face față oriunde și oricând. Numai cu oameni bine pregătiți din toate punctele de vedere vom putea face să pătrundă cartea în straturi cât mai adânci.

Vasile Romanescu

CUPRINSUL:

ISTORICUL *)

Cu ajutorul cărţii, ori-cine poate învăţa singur o mulţime de lucruri folositoare. In fie-care zi şi la ori-ce moment putem consulta cartea, găsind în ea cel ma bun sfetnic pentru toate împrejurările vieţii.

Nu tot aşa se petreceau lucrurile altădată; pe atunci cărţile erau rare, scumpe şi se scriau pe pergament.

Mintea omenească se frământa să descopere mijlocu care să înlesnească transmiterea ideilor pe o scară ma întinsă.

Destinul a vrut ca acel care să-şi lase numele scris cu litere de aur în cartea viitorului, să fie **Ioan Gutenberg** din Maienţa, născut la 20 Iulie 1399 şi mort la 1468.

Ioan Gutenberg se poate numi cu adevărat părintele tiparului. Descoperirea lui trebue socotită printre cele mai mari invenţii date la lumină de creierul omenesc. Fără invenţia lui Gutenberg, cine ştie câtă vreme ar fi trebuit omenirii până să ajungă în stadiul actual de civilizaţie şi cultură. Cu drept cuvânt fapta lui Gutenberg poate fi socotită ca o mare revoluţie socială, care a schimbat faţa lumii.

Dar, ca să fim drepţi, trebue să pomenim, alături de Gutenberg, şi pe alţi câţiva modeşti lucrători, cari au

---

*) Pentru redactarea părţii introductive am folosit următoarele cărţi: *Bibliografia românească veche*, de Ioan Bianu şi Hodoş; *Călăuza tipografului* şi *25 ani de muncă „Carol Göbl"* de George Ionescu.

fost însufleţiţi de aceeaşi flacără a pasiunii pentru progresul omenirii.

In colaborare cu **Petre Schoeffer** şi **Ioan Fust**, Gutenberg descoperi matriţa, după care se toarnă tipul mobil, sistem care avea să accelereze mult lucrarea.

Aceasta se întâmplă pe la anul 1450 după Hristos. Cu câtva timp înainte, pe la anul 1443—1444, pe când se afla la Strasburg, unde făcea experienţe în colaborare cu **Andrei Drietzchen, Heilmann** şi **Rieffel**, Gutenberg inventează şi presa de tipărit.

Presa concepută de Gutenberg era construită din lemn, cu formă de teasc pentru presat struguri.

N'a trecut mult şi ştirea descoperirii tiparului s'a întins în toată Europa. In fruntea tuturor ţărilor stă Germania, patria lui Gutenberg.

Franţa s'a grăbit printre cele dintâiu state europene să adopte invenţia lui Gutenberg.

Puţin după descoperirea maiestrului de la Maienţa, Ludovic XI, regele Franţei, trimite pe **Jeanson Nicolas**, ca să se iniţieze în arta tiparului, care însă, odată iniţiat, nu s'a mai întors în patrie, ci s'a stabilit în Veneţia, în 1464, tipărind mai multe cărţi.

Amăgit de purtarea lui Jeanson, Ludovic XI recurge la tipografi străini şi astfel introduce arta tiparului în patria sa. Iată în ce împrejurări: In 1469, prin mijlocirea rectorului Universităţii, Guillaume Fichet şi Jean de la Pierre, profesor la Sorbona, au fost chemaţi la Paris **Michel Freiburger** din Colmar, asociat cu **Martin Crantz** şi **Ulrich Gering**. Toţi aceştia şi-au petrecut ucenicia în atelierele lui Gutenberg, Fust şi Schoeffer din Maienţa. Astfel s'au pus bazele primei tipografii în capitala Franţei.

Prima lucrare tipărită de aceştia în Franţa a fost *„Gasparini Pergamentis epistolarum"*, lucru dovedit din opt versuri latine, din fruntea cărţii, care, traduse, sună astfel:

„Precum soarele răspândeşte lumină, aşà tu răspândeşti ştiinţă în lume, oraşule Paris, regala hrănitoare a Muzelor. Primeşte dar după cum meriţi, arta aproape divină de a scrie. Iată prima carte, pe care această industrie a produs-o pe acest pământ al Franţei, între zidurile tale. Maeştri MICHEL, ULRICH şi MARTIN au imprimat-o şi vor mai face şi altele".

După Franţa, altă ţară în care desvoltarea tipografiei a luat un deosebit avânt, este **Italia.** Aci arta tiparului a pătruns la anul 1462, fiind introdusă de către **Arnold Panartz** şi **Conrad Schweynteym,** lucrători ai lui Fust. Ei şi-au instalat atelierul la mânăstirea Subiaco. Nu mult după aceea, la 1467, **Sixt de Ressius** sau **Ressinger** şi **Ulrich Haen** tipăriră la Roma, *„Cetatea Domnului"* de Sf. Augustin.

Tot în Roma, s'au turnat pentru prima oară, pe lângă literele romane şi greceşti, şi litere ebraice, de către **Ioan Filip de Lignamina,** care la 1470 tipări pe *Quintilian.*

In **Anglia,** prima tipografie datează din 1474. Această cinste o are oraşul Cambridge în care deschide tipografie **Friedrich Corselles.**

Inceputurile tipografiei în **Elveţia** datează cam din aceeaşi vreme. Lucerna pare a fi primul înzestrat cu teascuri tipografice. De aci a fost chemat la anul 1470 Ulrich de Gering, pentru a înfiinţa prima tipografie în Paris.

Primul tipograf vestit din **Belgia** a fost **Ioan de Westfalia. Colori Mansion** aduse tipografie în Brügge pe la 1476.

In 1473, **Dierik Martens** introduse invenţia lui Gutenberg în **Olanda,** în oraşul Aalst.

Spania cunoaşte arta tiparului pe la 1474.

In **Portugalia,** şi anume în capitala Lisabona, introducerea tiparului se datoreşte rabinului **Mosis Nahmanidis,** care tipări în limba ebraică, pe la 1489 *„Comentariile asupra Pentateucului"*.

In **Danemarca** s'a introdus tipografia pe la 1482. Monahul **Stephen Arndt** din Lübech tipăreşte la 1486 cartea intitulată *„Misalul"*.

In **Suedia** tipografia e introdusă de către **Iohann Schnell** pe la 1483. Pe la 1491, nişte călugări introduc a doua tipografie în mânăstirea Wadstena, tipografie distrusă de incediu la 1495.

In Upsala, tipografia fu introdusă la 1496 de către **Sten-Stire** care are ca urmaş, la 1510, pe **Paul Grüss.**

Cel dintâiu oraş din **Rusia** care a cunoscut începuturile artei tipografice e Tschernigov, unde, la 1493 a fost introdusă de către **George Czernovics.** In Moscova, primele teascuri tipografice datează de la 1553.

Polonia introduse tipografia la 1465 şi anume în Cracovia.

Inceputurile artei tipografice în **Ungaria** datează din 1493, pe când domnea Regele Matei Corvin.

Austria cunoaşte tiparul în 1482.

Cehoslovacia se bucură de ateliere tipografice în 1476.

In 1483 tipografia pătrunde la **Constantinopole.**

In 1552 se cunoaşte o evanghelie tipărită în **Belgrad,** Deci existenţa tipografiei în Jugoslavia e anterioară acestui an.

Ceva mai tîrziu, după aproape 300 de ani de la descoperirea tiparului, această artă s'a introdus şi în **Grecia**. Se dă ca dată anul 1817. Această întârziere se datoreşte Turcilor care pedepseau aspru orice tentativă de a tipări ceva în limba greacă.

TIPOGRAFIA IN ŢĂRILE ROMÂNE

Ţara noastră avu primele teascuri tipografice la anul 1533 în **Braşov**. Vine apoi **Clujul**, pe la 1550. **Alba-Iulia** la 1566. **Sibiul** la 1575 şi Blajul la 1746.

In Muntenia prima tipografie datează din 1634, având ca întemeetor pe Matei Basarab; în tipografia mânăstirii **Govora** întâlnim ca tipograf pe egumenul **Meletie Macedoneanul.**

Tipografii **Atanasie Ieromonahul** şi **Dionisie Monahul** lucrează în tipografia înfiinţată de Vasile Lupu în Iaşi la **Mânăstirea Trei Ierarhi.** Aceasta în 1640.

In 1690, **Antim Ivireanul**, călugăr la mânăstirea Ivir, din Asia Mică introduce tipografia în **Mânăstirea Snagov** din Ilfov. Aci, ajuns egumen al mânăstirii, Antim, maiestru strălucit în ale tiparului, tipări cu desăvârşită artă o mulţime de cărţi cu conţinut religios.

Tipograful Mitropoliei din Iaşi, **Mihail Strélbiţchi** aduse la **Mânăstirea Neamţului** o tipografie în 1800 Aci a fost vestitul tipograf anume călugărul **Gherontie.**

Am văzut cum primele tipografii române sânt în mânăstiri, cu această artă îndeletnicindu-se numai călugării.

Prima tipografie mireană datează de la 3 Noembrie 1817, având ca fondator pe Dr. Constantin Caracaş în tovărăşie cu boerii Rădulescu Clinceanu şi D. Topliceanu. Ei au deschis tipografia de la Cişmeaua Mavrogheni.

Peste aproape două zeci de ani (1835) îşi înfiinţează tipografie marele cărturar care a fost I. Eliade Rădulescu.

Intâiul tipograf particular care-şi cunoştea bine meseria, fiind instruit în această direcţie la Buda, e **Zaharia Carcalechi.** Acesta deschide în 1836, în Bucureşti, un atelier de tipografie. Avea şi o turnătorie de litere. Neîntrecutul editor al basmelor române, tipograful Petre Ispirescu, aci şi-a făcut ucenicia.

Tot de aci se recrutează şi Ştefan Rasidescu. Tipografia lui Carcalechi a durat până la anul 1856.

Prima tipografie în Bucureşti a fost adusă la anul 1675 de Mitropolitul Varlam, având ca tipograf pe Chiriac Ieromonahul. In această tipografie s'au tipărit lucrările cele mai de seamă ale Bisericii; tot în această tipografie a lucrat şi Antim Ivireanul; tipografia era instalată în curtea Mitropoliei (azi cam în locul unde e Paraclisul (Capela) Patriarhului).

Această tiparniţă a trecut prin multe neajunsuri (ba închisă, ba deschisă), menţinându-se totuşi până la anul 1836, când se tipări şi cartea „Vieţile Sfinţilor" de Stareţul Mardarie, ultimul conducător tehnic fiind Monahul Meletie.

Acesta a încheiat seria monahilor cari au condus aproape două secole tipografia Mitropolitană. Restul de călugări, cari mai cunoşteau acest meşteşug s'au răspândit prin mânăstiri, dându-li-se alte îndeletniciri. La redeschidere, tipografia Mitropolitană s'a laicizat, când nu mai lucrau călugării ca odinioară.

Tipografia Mitropolitană s'a reînfiinţat în Bucureşti la anul 1851, având ca scop să tipărească cărţi de ritual şi mai ales să imprime icoane pentru biserici şi credincioşi.

Mitropolitul Nifon, încredinţă Direcţia technică tipografului **Ştefan Rasidescu** şi se comandă la fabrica Lőser din Viena, două maşini cilindrice. Pentru că în ţară nu erà nimeni, care să ştie să tipărească cu aceste maşini, se ceru de la Viena o persoană pricepută şi în consecinţă, fu trimis **Francisc Göbl,** care aveà reputaţiunea de eminent tipăritor şi foarte iscusit în tiparul cu culori şi iconografie. Puţin mai în urmă, i se dădù şi însărcinarea de a instrui elevi români, în arta tipografică.

Ştefan Rasidescu în curând se retrase de la direcţia Tipografiei Mitropoliei spre a deschide una pe cont propriu; peste patru ani, în 1855, Francisc Göbl trece ca şef în tipografia lui Rasidescu, unde rămase până la 1864.

La anul 1864 **Francisc Gőbl** având ca tovarăş pe **Petre Ispirescu** şi **Scarlat Walter** fondează „*Tipografia Lucrătorilor Asociaţi*". In 1868 P. Ispirescu se retrage din asociaţie rămânând numai ceilalţi doi tovarăşi; în luna Februarie 1877, Walter încetă din viaţă, rămânând Francisc Göbl singur proprietar al tipografiei.

In 1883 Francisc Göbl, lasă grija conducerii fiilor săi: **Iosif, Gustav** şi **Ştefan,** care conduseră întreprinderea mai departe sub firma „*Tipografia Curţii Regale F. Göbl Fii*".

Francisc Gőbl, încetează din viaţă în anul 1886.

In 1889 Iosif Göbl se retrage din întreprinderea tatălui său, rămânând ceilalţi doi tovarăşi.

In 1910 Gustav Göbl se retrage din cauză de boală, iar tipografia rămâne pe seama D-lui **Ştefan Gőbl.**

In anul 1910 Gustav Gőbl încetă din viaţă.

D-l Ştefan Göbl conduse până în 1919, când îşi luă ca asociaţi făcându-i coproprietari pe fiii săi cari con-

duc tot sub vechea denumire de *„Tipografia Curții Regale, F. Göbl Fii“*, firmă care există și azi spre nemurirea fondatorului.

Petre Ispirescu, născut la anul 1830 în București. După terminarea cursului primar intră ca ucenic în tipografia *„Carcalechi“*. După 4 ani este promovat lucrător. Distingându-se în arta sa, îl întâlnim Director al *„Tipografiei Naționale“* și în urmă conducător al tipografiei *„C. A. Rosetti“*. Ulterior deschise cu Walter și Francisc Göbl *„Tipografia Lucrătorilor Asociați“*. In curând se retrage din aceasta și deveni Director al *„Imprimeriei Statului“*. Demisionează și ajunge stăpânul tipografiei *„Laboratorilor Români“*. Moare în anul 1887, în București. In afară de activitatea tipografică, Petre Ispirescu a mai desfășurat una, destul de însemnată, pe tărâmul cultural. De la el ne-au rămas următoarele lucrări mai însemnate: *„Basmele Românilor“*, *„Mihaiu Viteazu“*, *„Ștefan cel Mare“*, etc. Numele lui însă va rămâne nemuritor prin minunatele basme culese din gura poporului și redate cu o pană de maestru.

Iosif Göbl, după cum am arătat mai sus, retrăgându-se, cumpără tipografia vechei firme „Thiel & Weiss“ din strada Doamnei. Construi cu cheltuiala sa clădirea din curtea bisericii Sf. Ilie (Kalinderu) și se obligă ca după 20 de ani întreaga construcție să rămână proprietatea bisericii. In aceasta tipografie, în afară de alte lucrări s'au tipărit multe lucrări bisericești, aproape toate în mod gratuit.

Iosif Göbl încetând din viață în anul 1908, tipografia sa a fost vândută Fundației Principele Carol.

Printre persoanele care s'au ilustrat în istoria tipografiei se numără cu drept cuvânt și **Gheorghe Ionescu**, născut la 1 Mai 1856.

In anul 1873 intră ca elev în tipografia C. Petrescu Conduratu; această tipografie trecu în anul 1876 în proprietatea lui Carol Göbl, unde rămase mai departe ca elev; împlinându-se patru ani fu scos lucrător, în care calitate distingându-se, după câțiva ani, în 1880 e numit șef de atelier, iar în urmă și Director technic.

Gheorghe Ionescu paralel cu activitatea-i neobosită de conducător de atelier, a desfășurat și alta pe tărâmul cultural, ținând conferințe și scriind cărți. De la dânsul ne-au rămas: „*Călăuza elevului tipograf*", *Rosetti ca tipograf*", *Călăuza Tipografului*", etc.

După o activitate neîntreruptă de 30 ani ca șef de atelier și Director technic, în anul 1910 se retrase, cumpărând tipografia lui Brătănescu.

Nu putu să se bucure mult de rodul muncii sale, căci o boală grea puse capăt vieții acestui fruntaș al tiparului românesc în 1 Mai 1912.

Din galeria maeștrilor tipografi se numără și **Dimitrie C. Ionescu**, născut in București în anul 1866.

In anul 1879 intră ca elev la tipografia „*Românul*", *Carol Göbl* unde în scurt timp se ilustră și se făcu apreciat de patronul său După patru ani, în 1883, iese lucrător. In 1892 e numit șef al tipografiei Iosif Göbl. Pentru meritele sale, în 1897 e numit Director al susnumitei tipografii.

La 1 Ianuarie 1907 devine patronul tipografiei„ *Profesionale*".

La 1 Mai 1923 tipografia sa se contopește cu tipografiile „*Capitala*" și „*Urbana*", luând ființa „*Tipo-*

grafiile Române Unite", unde îl întâlnim ca Director General, post pe care l-a păstrat cu demnitate spre cinstea tiparului românesc.

A activat şi pe terenul cultural, scriind volumele (Partea I-a şi II-a) *„Un mic istoric asupra tipografiilor din România"*.

Acest as al tiparniţei încetează din viaţa la 15 Iunie 1929, spre regretul tuturor.

Friederich Walbaum, în 1837, înzestrează capitala cu o nouă instalaţia tipografică, care în 1846 a fost cumpărată de **C. A. Rosetti** asociat cu **Winterhalder.** Aci s'a tipărit *„Pruncul Român"*.

Peste doi ani, în 1848, Rosetti e expatriat, tipografia rămânând până la 1852 sub conducerea lui Winterhalder. De aci încolo tipografia trece în posesia lui **Ferdinand Ohm** care o ţinu până la 1857.

La întoarcere, Rosetti îşi înjghebă o nouă tipografie, prin cumpărarea unei părţi din tipografia lui Ohm. De data aceasta ţinu tipografia până în 1873, când o vându lui **Dim. Aug. Laurian,** care nefiind atât de priceput, în această direcţie, o aduse în curând în stare de ruină.

Norocul a făcut că în această vreme—momentul salvării tipografiei—să apară omul însufleţit de cele mai bune intenţii şi pe deasupra cu o voinţă nestrămutată.

In aceste împrejurări, tipografia trece în stăpânirea lui **Carol Göbl** în ziua de 16 Aprilie 1876. In curând avea să se desvolte cel mai frumos *„Institut de Arte Grafice"* din România.

In tipografia lui Carol Göbl apăru *„Românul"*. In legătură cu starea de înflorire a tiparului sub noua conducere, putem aminti că odată **Ion Brătianu** în-

treba pe **Rosetti,** dacă a schimbat tipografia fiindcă *„Românul"* se prezintă foarte bine tipărit; *Rosetti* a răspuns că *nu tipografia s'a schimbat, ci tipograful.*

Carol Göbl, îmbogăţi tipografia sa cu litere şi maşini noi, ajungând cea mai mare tipografie din România înainte de războiu. La 15 Aprilie 1901 împlinindu-se 25 ani de activitate în conducerea tipografiei sale, Carol Göbl e sărbătorit în chip deosebit atât de personalul tipografiei sale şi de toţi patronii şi lucrătorii dela Tipografiile din Capitală, cum şi de un mare număr de intelectuali, profesori, oameni politici, etc., cari au ţinut să ia parte la această sărbătoare a muncii pentru binele obştesc.

In timp de 25 ani, acest mare tipograf a liberat certificate de capacitate multor sute de lucrători şi dela data acestei serbări Carol Göbl se retrase dela conducerea atelierelor sale, lăsând această grijă ginerului său Ion St. Rasidescu, fiul tipografului Ştefan Rasidescu. Tipografia ia numele de: *Institutul de Arte Grafice „Carol Göbl" S-sor Ion St. Rasidescu.*

Carol Göbl încetă din viaţă în ziua de 13 Ianuarie 1916, lăsând tuturor pilda unei vieţi consacrată muncii şi dragostei pentru cultura ţării noastre.

Ion St. Rasidescu depune o muncă neîntreruptă, încoronată de cel mai deplin succes prin ridicarea prestigiului tipografiei. Progresul artelor grafice în ţara noastră se datoreşte în bună parte acestui om ager şi foarte priceput care a contribuit din răsputeri la desăvârşirea technicei tipografice.

Această frumoasă activitate desvoltată pentru propăşirea culturii româneşti, a fost curmată pe neaşteptate în 27 Februarie 1916, când a murit acest mare conducător de instituţie tipografică românească.

După moartea lui Ion St. Rasidescu, rămâne conducător al acestei importante întreprinderi tipografice din ţara noastră fiul său, D-l **Carol I. Rasidescu**, care desfăşoară o muncă asiduă, până la începutul războiului pentru întregirea neamului. Dela această dată marea instituţie de sub conducerea sa este închisă, urmând să se deschidă odată cu sfârşitul războiului.

In anul 1919 ia parte la formarea Societăţii de Editură **„Cartea Românească"** intrând în noua conducere ca Director General şi ca membru în Comitetul de Direcţiune.

REZUMAT

Inceputul tipografiei „Cartea Românească", deci datează din 1837 când Friederich Walbaum îşi instalează o tipografie. La 1846 fu cumpărată de C. A. Rosetti care la 1848 fiind expatriat, luă conducerea Winterhalder care o ţinu până la 1852, când trecu în posesiunea lui Ferdinand Ohm. Rosetti reîntors în ţară, cumpără parte din tipografia lui Ferdinand Ohm, care fusese tipografia sa şi care ţinu până la anul 1873 când o cumpără Dim. Aug. Laurian care nu o putu ţine decât până la anul 1876, când o cumpără Carol Göbl, în ziua de 16 Aprilie şi o ţinu până la anul 1901 când trecu în posesiunea ginerelui său Ion St. Rasidescu. Acesta o administră până la moarte 27 Fevruarie 1916, când o lăsă fiului său, d-l Carol I. Rasidescu. In anul 1919 tipografia trecu asupra Soc. „Cartea Românească".

Deci în anul 1937 Tipografia „Cartea Românească" va putea să-şi serbeze jubileul de 100 ani.

N. B. — Lucrarea de faţă cuprinde numai o mică parte din istoricul tipografiei şi anume ce am crezut mai necesar, fiind constrâns la aceasta în bună măsură de necesităţi tehnice.

Deasemenea am renunţat la clişeele care aveau să reprezinte câteva figuri măreţe din istoria tipografiei, ramânând să-şi găsească locul într'o lucrare aparte.

ZEȚARUL

ELEVUL LA ÎNCEPUT

Intrat în atelier, elevul va fi pus mai întâiu să învețe casa, precum și toate obiectele ce-l înconjoară ca: regalul, culegarul, șiful, etc.

După ce a învățat toate acestea, prima lui lucrare ce are de îndeplinit este darea corecturilor.

C A S A

Casa este compusă din mai multe despărțituri, unele mai mici iar altele mai mari, după importanța întrebuințărei lor. Figura de mai jos ne înfățișează modul cum sunt așezate literele și ne învață să cunoaștem și să deosebim următoarele litere: d, p, b, q, n, u, care prin forma lor ar putea fi ușor confundate.

Astfel se poate învăță casa nu numai în atelier ci și în orele libere acasă.

MOBILIERUL TIPOGRAFIEI

Casa este o cutie dreptunghiulară, lungă de 0,96 m., lată de 0,70 m., adâncă de 0,06 m., cu 143 despărțituri. E lucrată din lemn de fag sau stejar și trebue să fie căptușită cu mușama. Casa de cules nu trebue să conțină niciodată praf care, e lucru știut, vatămă sănătatea; acesta trebue suflat cu foale sau cu mașini speciale pentru extragerea prafului.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y	Z	Ç	Ḑ	Ş	Ţ	É	È	Ô	Â	Ê	Î	Ô	Û	Æ	Œ
Ă	Ĕ	Ĭ	Ŏ	Ŭ	ä	ë	ï	ö	ü	Ä	Ë	Ï	Ö	Ü	loc de fis	†	*	§	] [
à	è	ì	ò	ù	á	é	í	ó-	ú	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
â	ê	ô	û	ĕ	ŏ	t		u		r		’	j	x	z	»	)	!	?
ff	fl	fi	k	s								ă		w	y	ĭ		;	:
æ	œ	f		c		m		i		n		o		ş		î		-	&
ţ		h		l										p		,		.	
ḑ		—		v		a		halbghi-fert		e		d		g		spaţii	spaţii	quadraţi	
ç	q	ghifert		b										ŭ		spaţii 4 puncte			

Fig. 1. Model de casă.

Casa trebue să aibă şi două mânere, unul în dreapta şi altul în stânga, spre a se trage mai uşor afară, când e pusă la regal. La mijlocul casei, pe laturea mai ridicată, între cele două mânere, se va lipi o bandă de hârtie pe care se va tipări: corpul şi caracterul respectiv; banda de hârtie va fi închisă cu o ramă de plumb, înăuntrul căreia se introduce un geam curat, apoi se fixează rama cu două şuruburi. De notat de la început este că literele dintr'o casă nu trebue culese niciodată până la sfârşit; este mult mai uşor a culege dintr'o casă plină sau aproape plină, decât dintr'una goală. De la început mai trebue ştiut că după ce ai cules într'o casă, e nevoie să o controlezi dacă e curată şi numai aşa e pusă la locul ei numit regal; de obiceiu într'un regal încap 10 case; prima casă ce o punem sus este corpul cel mai mic ce-l avem de la caracterul respectiv şi aşà mergem în continuare începând cu prima, care e corp 4, 5 sau 6, şi aşâ mai departe.

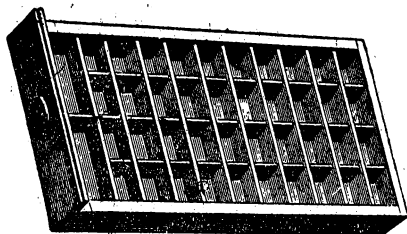

Fig. 2. Casă de titluri.

Afară de casa de mai sus mai avem şi alte case: casele de titluri. (Vezi figura casa de titluri).

Casele de titluri sunt nişte cutii mai mici şi au numai 42 despărţituri, literele fiind înşirate la rând; aci sunt numai litere majuscule (litere mari). De obiceiu în aceste case se pun litere ce se întrebuinţează mai mult la modele sau titluri şi unde avem de lucrat mai mult verzale (majuscule). Literele de titluri cari pe lângă litere majuscule au şi litere minuscule (litere mici) se pun tot

în case de text obicinuite, însă ceva mai mici. Atât casele de text cât și casele de titluri vin așezate la un loc numit regal.

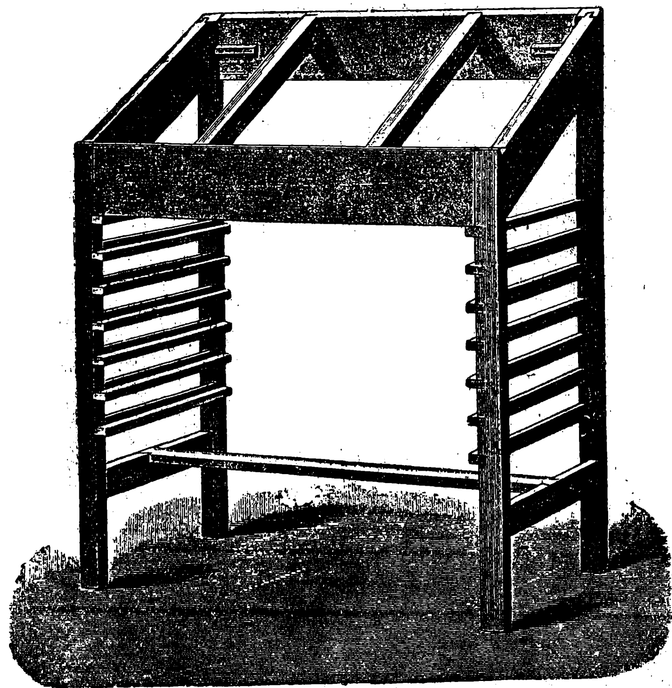

Fig. 3. Regalul.

REGALUL

Regalul este făcut în formă de pupitru; pe acesta se așează casa de care avem nevoie. De obiceiu mărimea regalului este în lungime 1,10 m., înalt de 1,27 m., la spate, iar în față ca de 1 m., iar partea înclinată de 0,80 m. Sunt mai multe feluri de regaluri, din care dăm

mai jos modele, unele din ele, cele cu casele de text mai mici, având anexate alături casele de titluri (vezi modelul).

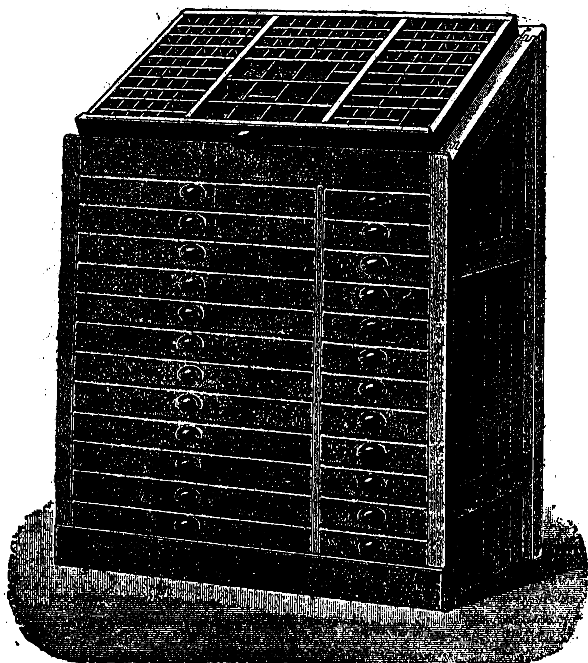

Fig. 4. Regal cu case de titluri.

CULEGARUL

Culegarul sau culegăul zis şi vingălac serveşte la culegerea literei, fiind obiectul cel mai însemnat al zeţarului, fără de care n'ar putea lucrà.

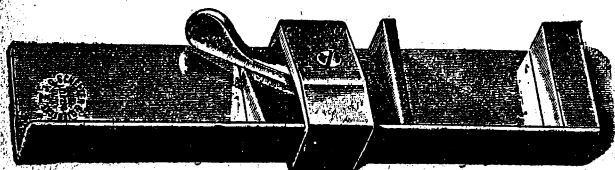

Fig. 5. Culegarul.

Este făcut din fier, oţel sau alamă, de diferite feluri şi mărimi (vezi modelul).

ŞIFUL DE LEMN

Şiful de lemn ne serveşte pentru păstrarea zaţului cules. De pe şif zaţul se transportă la presa de dat corectură; pe el ţinem materia până paginăm lucrarea.

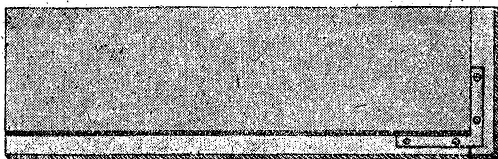

Fig. 6. Şiful de lemn.

Când punem materia-zaţul pe şif numerotăm şiful cu o cretă 1, 2, 3, etc., spre a şti ordinea în care s'a cules materia.

Şiful e făcut din lemn tare de stejar, încheiat la o parte cu şine de fier. Dăm model de şif de lemn.

ŞIFUL DE PAGINĂ

Şiful de pagină ne foloseşte atunci când începem să paginăm materia; şifurile de pagină sunt confec-

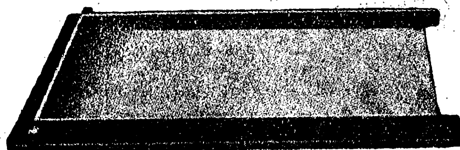

Fig. 7. Şiful de pagină.

ţionate din fier şi zinc. Avem mai multe feluri de şifuri cu diferite formate ca: octave, quart şi folio (vezi figura şif de pagini).

PORT MANUSCRISUL (Tenaclu)

Infigem port-manuscrisul sau (susţinătorul manuscrisului cum i se mai zice) cam la mijlocul casei mai sus.

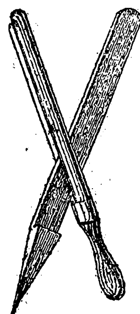

Fig. 8. Port manuscrisul (Tenaclu).

SULA, CLEŞTUŢA

Ne servim de aceste două feluri de obiecte) tipografice la scoaterea corecturilor. Trebue să fim foarte atenţi când scoatem literele la corectură, de multe ori din neglijenţă se pot înţepa literele, producând pagube. Sula e alcătuită din două părţi: mânerul şi vârful de oţel. Sulele mai simple sunt confecţionate din lemn mai ieftin, altele sunt prevăzute cu câte un şurup şi un lemn mai bun.

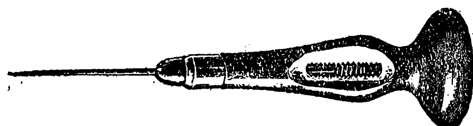

Fig. 9. Sula pentru corectat.

Cleştuţa are proprietatea de a apucà cu vârfurile sale literele, servind de minune zeţarului la scoaterea literelor căzute câte odată sub zaţ.

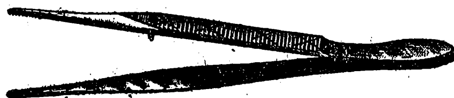

Fig. 10. Cleştuţa.

REGALUL PENTRU ŞIFURI

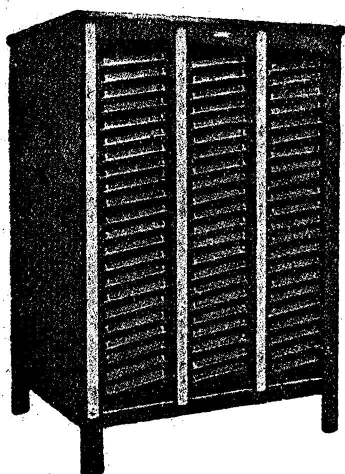

Fig. 11. Regalul pentru şifuri.

După darea corecturii pe şif se spală zaţul cu leşie, şi ţinându-se seama de cele de mai sus, vine acum aşezarea şifurilor într'un regal construit special şi unde se ţin tot timpul ca să nu se strice. Aceste regale pentru şifuri trebue să aibă o construcţie solidă şi durabilă; de obiceiu se fac din lemn de stejar, astfel ca să nu se balanseze la introducere.

FUNDAMENTUL

Pentru păstrarea zaţului cules, în special a diferitelor forme mari cari nu pot încape pe şifuri, avem funda-

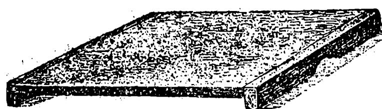

Fig. 12. Fundamentul.

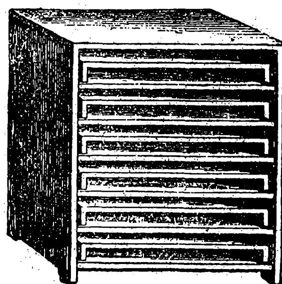

Fig. 13. Regal p. fundamente.

mente construite de obiceiu tot din lemn de stejar. Aceste fundamente când nu mai avem nevoie de ele sunt aşezate în nişte regale speciale (vezi model).

LINIILE AJUTĂTOARE LA CULES (Zeţlinie)

Liniile de cules sunt de diferite mărimi. De obiceiu ele sunt tăiate după trebuinţă, avându-se în vedere formatul zaţului.

Fig. 14. Zeţlinie.

La cele două capete superioare, liniile au câte o ureche pentru a înlesni apucarea lor (vezi figura).

CUADRAŢI

Cuadratul este materialul de care ne servim cel mai mult în tipografie. Ne serveşte atât la completarea rândurilor la cules cât şi la titluri şi tabele. Sunt trei feluri de mărimi de cuadraţi.

$^1/_2$ $^3/_4$ $^1/_1$
Cuadraţi corp 6.

$^1/_2$ = 24 puncte, $^3/_4$ = 36 puncte şi pe 1 cuadrat = 48 puncte. Cuadraţii sunt însă de diferite grosimi, începând dela corp 6 şi aşà mergând până la corp 20.

DURSUŞI

Este iarăşi materialul necesar în tipografie, atât la rărirea rândurilor zaţului cât şi la diverse titluri şi tabele. Sunt de diferite grosimi, începând de la 1 până la 4 puncte. Iar ca lăţime începe dela $^1/_2$ cuadrat (24 puncte) şi merge până la 6 cuadraţi.

REGLEŢII

Regleţii sunt de diferite mărimi şi formate, începând cu 1 cuadrat şi mergând de obiceiu până la 6 cuadraţi iar ca grosime dela corp 6 până la corp 48.

LINIILE DE ALAMĂ

Liniile de alamă sunt de diferite mărimi, începând de la corp 6 și mergând până la 12 cuadrați, iar ca grosime de la 1 până la 36 puncte. Avem linii subțiri, seminegre, negre, 2 trăsuri, punctate, ainfasuri, compacte, linii de polițe și linii de chenare.

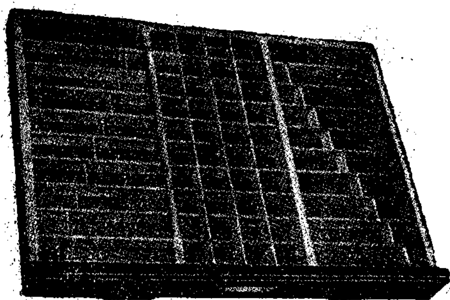
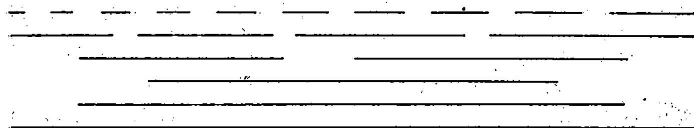
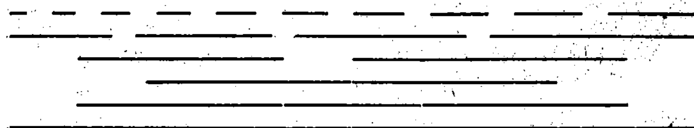

Fig. 15. Casă de linii.

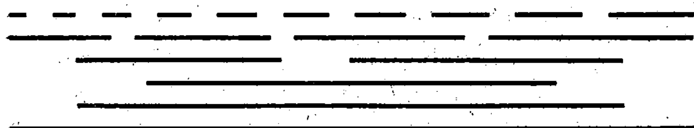
Linii subțiri

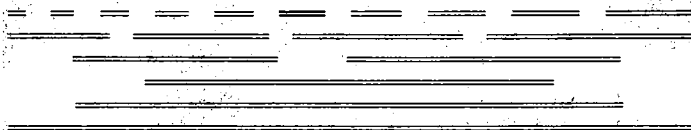
Linii seminegre

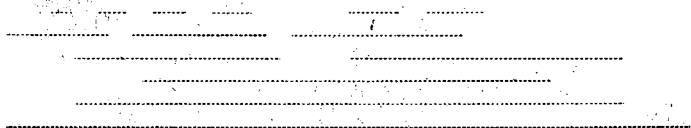
Linii negre

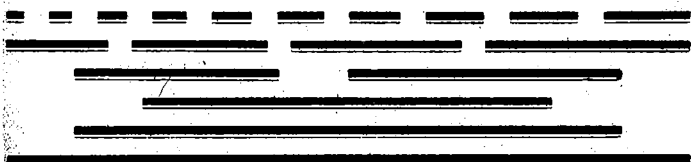
Linii 2 trăsuri

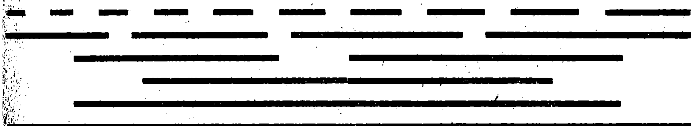
Linii punctate

Linii ainfasuri

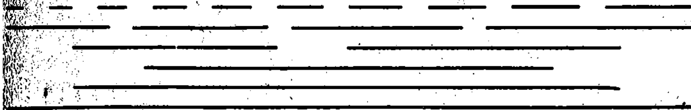
Linii compacte

Linii de polițe

Linii de chenare

FRACȚIILE

Avem fracții de sus și de jos începând de la 1—0 și de la corp 6 până la corp 12 (vezi model):

Corp 6 fracții de sus:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Corp 6 fracții de jos:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 /

Fracții corp 6 combinate:
$^1/_4$ $^1/_2$ $^3/_4$ $^1/_1$ $^0/_0$ $^0/_{00}$

Corp 8 fracții de sus:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Corp 8 fracții de jos:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 /

Fracții corp 8 combinate
$^1/_4$ $^1/_2$ $^3/_4$ $^1/_1$ $^0/_0$ $^0/_{00}$

Corp 10 fracții de sus:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Corp 10 fracții de jos:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 /

Fracții corp 10 combinate
$^1/_4$ $^1/_2$ $^3/_4$ $^1/_1$ $^0/_0$ $^0/_{00}$

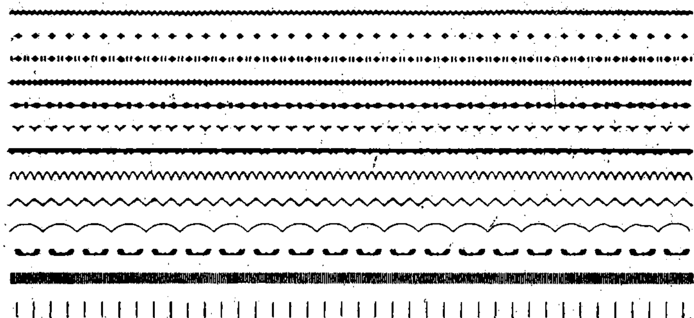
Corp 12 fracții de sus:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

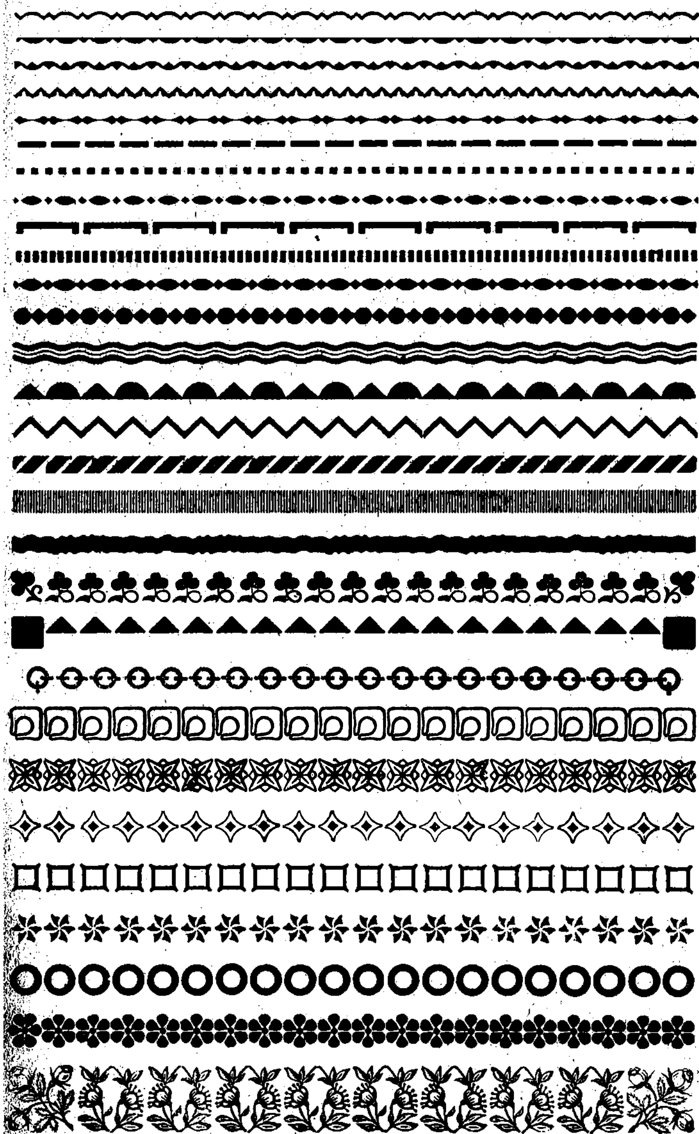
Corp 12 fracții de jos:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 /

Fracții corp 12 combinate
$^1/_4$ $^1/_2$ $^3/_4$ $^1/_1$ $^0/_0$ $^0/_{00}$

CHENARE

Chenarele sunt de diferite mărimi și grosimi, din care dăm mai multe feluri:

DAREA CORECTURILOR

Spre a obține o primă tragere (corectură) pentru citire, după un zaț cules, se procedează în două feluri: cu peria și cu presa.

Corectura cu peria se face în modul următor: mai întâiu se taie hârtia pe dimensiunea dorită (șpalte, pagini, etc.), se udă pe una din fețe cu un burete curat, muiat în apă și apoi se întinde pe un loc curat ca să se svânteze. După aceea, zațul se bate ușor cu călfuța (bătătoare) de lemn, deoarece unele litere la culegere, rămân puțin mai ridicate față de restul zațului și se dă bine cu cerneală tipografică cu ajutorul unui tăvălug (val de corectură). Acesta e un aparat de formă cilindrică, prevăzut cu o pastă gelatinoasă numită cleiu tipografic. Peste zațul astfel pregătit punem hârtia care între timp s'a svântat și batem încetișor și cu grijă toată suprafața zațului cu peria de corectură, până când constatăm că s'au imprimat toate literele, iar după aceea ridicăm ușor hârtia după zaț și o lăsăm puțin la uscat.

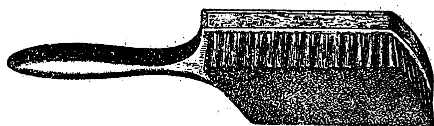
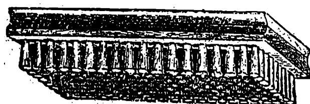

Fig. 16. Perie de corectură.

Fig. 17. Călfuța.

Fig. 18. Perie de leșie.

Zațul, pentru ca cerneala ce a mai rămas pe el să nu se usuce, se spală imediat cu o perie specială, muiată în leșie. Dacă zațul conține clișee zincografice, vor

trebui ferite, ştergându-se cu o cârpă muiată în terpentină sau benzină.

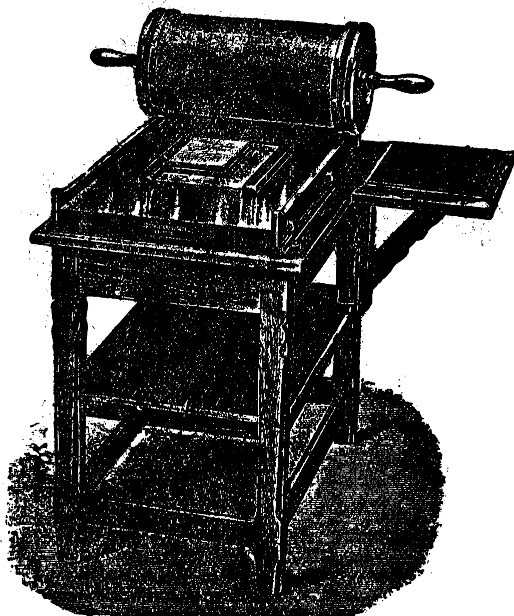

Fig. 19. Presa de corectură.

Corectura în presă se dă în acelaşi mod ca şi cu peria, cu deosebire că aci putem obţine trageri mai curate şi nu este absolut nevoie să udăm hârtia.

Presele de corectură sunt de diferite construcţiuni, toate însă au acelaşi principiu esenţial : presa.

Tragerile pentru corectură se fac de obiceiu pe hârtie de tipar sau de scris.

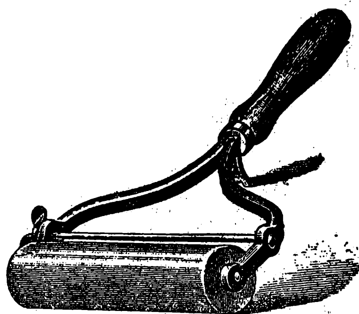

Fig. 20. Valul de corectură.

FIŞUL

Prima lucrare a elevului, după învăţarea casei şi darea corecturei, este alegerea fişului; sub îngrijirea unui lucrător învaţă cum să împartă fişul.

In tot timpul cât elevul este la fiş este instruit cu tot rostul din atelier. Lucrătorul însărcinat cu fişul, strânge odată pe săptămână fişul din atelier, care se pune în nişte cutiuţe mici; în atelierele mari aceste cutiuţe sunt una la 4 regale.

Această strângere de fiş se obicinueşte Sâmbăta.

Fişul odată strâns din atelier mai întâiu se spală în ciur cu apă curată şi după aceea se procedează la alegerea lui. Se scot întâiu regleţii, cuadraţii, liniile, dursuşii, corpurile mari şi pe urmă se aleg cele mici. Se formează pe caractere tot şi pe urmă se procedează la împărţirea lui.

ÎMPĂRŢITUL

In atelierele mari nu toţi lucrătorii împart, sunt a-

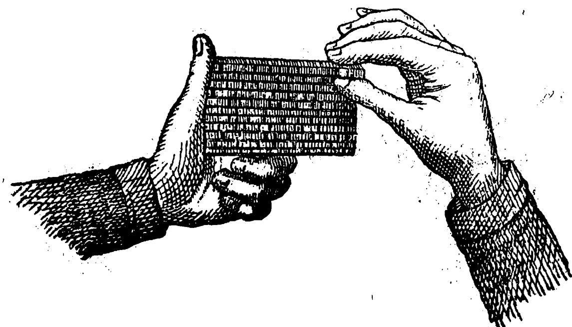

Fig. 21. Împărţitul.

nume lucrători cari se ocupă numai de împărţit; ei se aleg din lucrătorii cari cunosc foarte bine caracterele

din atelierul respectiv şi cari de altfel cunosc şi tot rostul. Împărţitul este secţia cea mai delicată dintr'un atelier; de la un împărţit curat şi cu rost, lucrătorii cari culeg pot fi productivi. Tot aici se ţine şi depozitul de litere, ce nu încap în case, precum şi al clişeelor. Împărţitul este încredinţat unui lucrător vechiu şi bun. El este ajutat însă de alţi câţiva lucrători pricepuţi cari au fiecare la rândul lor câte un elev pe care îl instruesc.

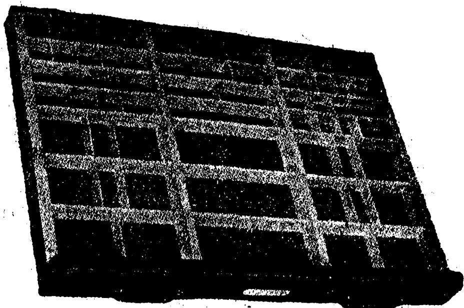

Fig. 22. Casa de material.

Elevul instruit bine cu rostul atelierului, păşeşte la prima sa avansare care e la împărţit, aici i se arată lui amănunţit cum se împarte o formă, atât de lucrătorul care-l instrueşte cât şi de şeful său.

CUM SE INSTRUEŞTE ELEVUL

Se pune o formă pe fundament, se udă zaţul bine cu un burete muiat în apă curată, se desface pe urmă sfoara care nu se aruncă, ci se strânge şi se pune la o parte. Pe urmă desfacem zaţul, luăm regleţii, liniile, quadraţii şi literele respective, le punem pe fundament fiecare la locul lor, până ce am desfăcut toată forma şi numai atunci le împărţim pe toate ca să nu ne pierdem vremea cu fiecare. Elevul e trimis de îndrumătorul său să-şi împartă zaţul, dar este controlat ca materialul (litere, linii, regleţi) să fie puse la locul

lor, ca să nu împartă greșit fiind foarte dăunător atelierului.

În această secție a împărțitului elevul pe lângă că învață cum să împartă zațul dar se inițiază pentru avansarea lui când urmează să fie pus la culegere.

Pentru inițierea lui dăm model de corpuri și caractere, cu cunoașterea corpurilor și caracterilor.

Corp. 4.

Orașu Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași

Iașii este un oraș cu mult mai vechiu decât Bucureștii.

Corp 5.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565 ; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași.

Iași este un oraș cu mult mai vechi decât Bucureștii.

Corp 6.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași.

Iașii este un oraș cu mult mai vechi decât Bucureștii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2.000 de ani, se pomenește de orașul Iași.

Orașul este așezat pe țărmurile pârâului Bahluiu, și este împresurat cu dealuri îmbrăcate cu podgorii și cu păduri. Imprejurul Iașilor sunt câteva mânăstiri vechi, dintre care mai de frunte sunt Socola și Galata.

Corp 7.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași.

Iașii este un oraș cu mult mai vechi decât Bucureștii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2000 de ani, se pomenește de orașul Iași.

Orașul este așezat pe țărmurile pârâului Bahluiu, și este împresurat cu dealuri îmbrăcate cu podgorii și cu păduri. Imprejurul Iașilor sunt câteva mânăstiri vechi, dintre care mai de frunte sunt Socola și Galata.

Corp 8.

Oraşul Iaşi a fost capitala Moldovei pe vremea când această ţară îşi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpuşneanu şi-a mutat reşedinţa la Iaşi, ca să fie mai în mijlocul ţării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iaşii este numai capitala judeţului Iaşi.

Iaşii este un oraş cu mult mai vechi decât Bucureştii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2.000 de ani, se pomeneşte de oraşul Iaşi.

Oraşul este aşezat pe ţărmurile pârâului Bahluiu, şi este împresurat cu dealuri îmbrăcate cu podgorii şi cu păduri. Imprejurul Iaşilor sunt câteva mânăstiri vechi, dintre care mai de frunte sunt Socola şi Galata.

Corp 9.

Oraşul Iaşi a fost capitala Moldovei pe vremea când această ţară îşi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpuşneanu şi-a mutat reşedinţa la Iaşi, ca să fie mai în mijlocul ţării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iaşii este numai capitala judeţului Iaşi.

Iaşii este un oraş cu mult mai vechi decât Bucureştii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2000 de ani, se pomeneşte de oraşul Iaşi.

Oraşul este aşezat pe ţărmurile pârâului Bahluiu, şi este împresurat cu dealuri îmbrăcate cu podgorii şi cu păduri. Imprejurul Iaşilor sunt câteva mânăstiri vechi, dintre care mai de frunte sunt Socola şi Golata.

Corp 10.

Oraşul Iaşi a fost capitala Moldovei pe vremea când această ţară îşi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpuşneanu şi-a mutat reşedinţa la Iaşi, ca să fie mai în mijlocul ţării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iaşii este numai capitala judeţului Iaşi.

Iaşii este un oraş cu mult mai vechi decât Bucureştii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2.000 de ani, se pomeneşte de oraşul Iaşi.

Corp 12.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași.

Iașii este un oraș cu mult mai vechi decât Bucureștii. Chiar pe vremea Dacilor, înainte de noi cu 2.000 de ani, se pomenește de orașul Iași.

Orașul este așezat pe țărmurile pârâului Bahluiu, și este împresurat cu dealuri îmbrăcate cu podgorii și cu păduri. Imprejurul Iașilor sunt câteva mânăstiri vechi, dintre care mai de frunte sunt Socola și Galata.

Corp 14.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Dela unirea Moldovei cu Muntenia, Iașii este numai capitala județului Iași.

Corp 16.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, până la anul 1565; atunci Vodă Al. Lăpușneanu și-a mutat reședința la Iași, ca să fie mai în mijlocul țării.

Corp 20.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei.

Corp 24.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când această țară își avea Domnii ei.

Corp 28.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei pe vremea când aceastǎ țarǎ își avea Domnii ei.

Corp 36.

Orașul Iași a fost capitala Moldovei.

Corp 48.

Orașul Iași a fost capita

DENUMIREA CORPURILOR

Fiecare corp mai are și câte o denumire după cum urmează:

Corp	4	i se mai zice	Diamant	=	4	puncte
„	5	„ „ „ „	Perl	=	5	„
„	6	„ „ „ „	Nonpareille	=	6	„
„	7	„ „ „ „	Colonel	=	7	„
„	8	„ „ „ „	Petit	=	8	„
„	9	„ „ „ „	Borgis	=	9	„
„	10	„ „ „ „	Garmond	=	10	„
„	12	„ „ „ „	Cicero	=	12	„
„	14	„ „ „ „	Mittel	=	14	„
„	16	„ „ „ „	Terția	=	16	„
„	20	„ „ „ „	Text	=	20	„
„	24	„ „ „ „	Dublucicero	=	24	„
„	28	„ „ „ „	Dublumittel	=	28	„
„	36	„ „ „ „	Canon mic	=	36	„
„	48	„ „ „ „	Canon mare	=	48	„

CARACTERUL	DENUMIREA CARACTERULUI
Călăuza tipografului . . .	Med. antiqua drepte
Călăuza tipografului . . .	„ „ cursive
Călăuza tipografului .	Poppelbaum drepte
Călăuza tipografului . .	„ cursive
Călăuza tipografului . .	„ aldine
Călăuza tipografului . .	Floare mare drepte
Călăuza tipografului . .	„ „ cursive
Călăuza tipografului	Lessing drepte
Călăuza tipografului	„ cursive
Călăuza tipografului . . .	„ aldine
Călăuza tipografului . . .	Moderne drepte
Călăuza tipografului . . .	„ cursive
Călăuza tipografului . . .	„ aldine
Călăuza tipografului . . .	Corina
Călăuza tipografului . .	Transita aldine
Călăuza tipografului . . .	Woellmer antiqua
Călăuza tipografului . .	Woellmer aldine
Călăuza tipografului	Mignon albe
Călăuza tipografului	Mignon negre
Călăuza tipografului . .	Aviso cursive negre
Călăuza tipografului . . .	Feder grotesc
Călăuza tipografului . .	Venus grotesc
Călăuza tipografului .	Medeval grotesc
Călăuza tipografului . .	Admirale albe
Călăuza tipografului .	„ negre
Călăuza tipografului . . .	Circulare albe

CARACTERUL	DENUMIREA CARACTERULUI
Călăuza tipograful	Circulare negre
Călăuza tipografului	Block
Călăuza tipografului . .	Block şmale
Călăuza tipografului	Negre înguste
Călăuza tipografului . . .	Royal
Călăuza tipografului	Colonial late
Călăuza tipografului . .	Hercules
Călăuza tipografuiui . . .	Souveraine
Căluza tipografului . .	Lincolin
CALAUZA TIPOGRAFULUI	Othelo
CĂLĂUZA TIPOGRAFULUI	Desdemona
Călăuza tipografului . .	Liciu
CALAUZA TIPOGRAFULUI	Medevale
Călăuza tipografului	Şmale Herold
Călăuza tipografului	Secession albe
Călăuza tipografului . . .	Secession negre
Călăuza tipografului	Şmale comerciale
Călăuza tipografului . . .	Erbar medeval
Călăuza tipografului . .	„ cursive
Călăuza tipografului . .	„ aldine
Călăuza tipografului	Clarendon
Călăuza tipografului	Late albe
Călăuza tipografului	„ negre
Călăuza tipografului	Lapidare
Călăuza tipografului . .	Palatine
Călăuza tipografului	Ronde umbrate

CULEGEREA

Inainte de a începe culesul, trebue să ştim pe ce format culegem. De aceea trebue să cunoaştem formatul hârtiei, şi după ce ştim, facem formatul culesului la culegar; acesta se face cu cuadraţi; e de dorit ca cuadraţii să fie controlaţi să nu fie loviţi, căci acestea nu ne dă un format exact. Cuadraţii mai ne servesc şi la completarea rândurilor. Odată făcut formatul la culegar, ne luăm o linie numită setzlinie care conduce rândul şi pe care o punem în culegar în proporţie exactă cu formatul.

Ţinànd în mâna stângă culegarul şi fixându-ne manuscrisul pe port-manuscris (tenaclu), luăm cele trei degete de la mâna dreaptă, cel mare arătător, al doilea şi mijlociul şi începem strângerea literelor de care avem nevoie. Fiecare literă are la mijloc o signatură, de aceea când luăm litera din casă o luăm cu signatura în afară şi aşà o aşezăm în culegar.

Tot la începerea culesului trebue să ştim dacă manuscrisul ce culegem, rândurile vin rărite adică cu dursuşi şi la câte puncte, după împrejurări sau vin nerărite adică compres. Mai trebue întrebat dacă la începuturile de stări punem ghifertul sau nu, după cum e lucrarea şi formatul, până la 6 cuadraţi vine 1 ghifert, dela 6 în sus 2 ghiferţi, dela 9 cuadraţi 3 ghiferţi, şi aşa mai departe.

Cele mai întrebuinţate caractere la culegere de broşuri sunt:

Litera dreaptă	Călăuza practică a tipografului
„ cursive	*Călăuza practică a tipografului*
„ aldine	**Călăuza practică a tipoprafului**
„ capitaluţă	CĂLĂUZA PRACTICĂ A TIPOGRAFULUI

Model de rânduri nerărite

De Paşti creştinii obişnuesc să ciocnească ouă roşii şi să-şi zică salutul pascal: „Hristos a înviat. Adevărat a înviat“. Obiceiul ouălor roşii ne aminteşte următoarele trei adevăruri creştine:

Primul adevăr creştin, ce ni-l arată ouăle roşii este învierea Domnului, şi iată dece. Inăuntru în coaja oului se află gălbenuşul; din acesta ajunge la viaţa un pui, care apoi iese din ou. Coaja oului ne înfăţişează deci mormântul Domnului, gălbenuşul trupul lui Hristos culcat în mormânt, care mai apoi a înviat şi a părăsit mormântul.

Al doilea adevăr creştinesc, ce ni-l amintesc ouăle roşii, este necesitatea harului dumnezeesc, adică necesitatea de a primi ajutor dela Dumnezeu pentru a ne putea mântui. Iată cum ne este arătat acest adevăr. Pentruca din ou să se desvolte puiul, este neapărat nevoe de căldură, fără de care este imposibilă acea desvoltare. Astfel şi omul, pentru a ajunge la viaţa vecinică, adică pentru a se mântui, are absolută trebuinţă de harul dumnezeesc, şi fără de el nu se poate mântui. Adevărul despre necesitatea harului dumnezeesc ni l-a spus Mântuitorul: „Fără de mine nu puteţi face nimic“ (Ioan 15.5) şi „nimeni nu poate veni la mine, dacă nu-l trage Tatăl care m'a trimis“. (Ioan 6.44). Deaceea citim la profetul Ezechil aceste cuvinte ale lui Dumnezeu: „Voi pune Duhul meu în voi şi vă voi face să urmaţi poruncile mele şi să păziţi şi să urmaţi legile mele“.

In fine ouăle roşii ne mai amintesc şi un al treilea adevăr creştinesc, anume pe acela că prin creştinism lumea a fost scoasă din multe vicii şi a fost făcută în ce priveşte morala mai bună şi mai frumoasă. Pentru a înţelege acest lucru, vom face o comparaţie între trecutul şi prezentul omenirii, înşirând unele stări sociale dinainte de Hristos şi arătând cum ele au fost îmbunătăţite de creştinism. Inainte de Hristos femeia şi copiii erau sub stăpânirea totală a bărbatului, care îi putea chiar ucide. Isus Hristos însă, care a cinstit pe Maica sa şi a binecuvântat pe copii, a schimbat această mentalitate.

Model de rânduri rărite pe 2 puncte

De Paşti creştinii obişnuesc să ciocnească ouă roşii şi să-şi zică salutul pascal: „Hristos a înviat. Adevărat a înviat". Obiceiul ouălor roşii ne aminteşte următoarele trei adevăruri creştine:

Primul adevăr creştin, ce ni-l arată ouăle roşii este învierea Domnului, şi iată dece. Inăuntru în coaja oului se află gălbenuşul; din acesta ajunge la viaţă un pui, care apoi iese din ou. Coaja oului ne înfăţişează deci mormântul Domnului, gălbenuşul trupul lui Hristos culcat în mormânt, care mai apoi a înviat şi a părăsit mormântul.

Al doilea adevăr creştinesc, ce ni-l amintesc ouăle roşii, este necesitatea harului dumnezeesc, adică necesitatea de a primi ajutor dela Dumnezeu pentru a ne putea mântui. Iată cum ne este arătat acest adevăr. Pentruca din ou să se desvolte puiul, este neapărat nevoe de căldură, fără de care este imposibilă acea desvoltare. Astfel şi omul, pentru a ajunge la viaţa vecinică, adică pentru a se mântui, are absolută trebuinţă de harul dumnezeesc, şi fără de el nu se poate mântui. Adevărul despre necesitatea harului dumnezeesc ni l-a spus Mântuitorul: „Fără de mine nu puteţi face nimic" (Ioan 15.5) şi „nimeni nu poate veni la mine, dacă nu-l trage Tatăl care m'a trimis". (Ioan 6.44) Deaceea citim la profetul Ezechiel aceste cuvinte ale lui Dumnezeu: „Voi pune Duhul meu în voi şi vă voi face să urmaţi poruncile mele şi să păziţi/şi să urmaţi legile mele".

In fine ouăle roşii ne mai amintesc şi un al treilea adevăr creştinesc, anume pe acela că prin creştinism lumea a fost scoasă din multe vicii şi a fost făcută în ce priveşte morala mai bună şi mai frumoasă. Pentru a înţelege acest lucru, vom face o comparaţie între trecut şi prezent.

Model de rânduri rărite pe 4 puncte

De Paşti creştinii obişnuesc să ciocnească ouă roşii şi să-şi zică salutul pascal: „Hristos a înviat. Adevărat a înviat". Obiceiul ouălor roşii ne aminteşte următoarele trei adevăruri creştine:

Primul adevăr creştin, ce ni-l arată ouăle roşii este învierea Domnului, şi iată dece. Inăuntru în coaja oului se află gălbenuşul; din acesta ajunge la viaţă un pui, care apoi iese din ou. Coaja oului ne înfăţişează deci mormântul Domnului, gălbenuşul trupul lui Hristos culcat în mormânt, care mai apoi a înviat şi a părăsit mormântul.

Al doilea adevăr creştinesc, ce ni-l amintesc ouăle roşii, este necesitatea harului dumnezeesc, adică necesitatea de a primi ajutor dela Dumnezeu pentru a ne putea mântui.

CUM PROCEDĂM

Incepând deci culesul prima literă ce vine e ghifertul, dacă este început de stare, urmând aşà ca literele ce ne vin la formarea cuvintelor de pe manuscris, între fiecare cuvînt vine câte o albitură mică numită halbghifert şi care desparte cuvintele unele'de altele; trebue observat ca spaţierea cuvintelor să fie absolut egală; e de observat că afară de halbghifert în casă mai avem şi spaţii diferite cari ne serveşte la completarea rândurilor la culegar, deci toate cuvintele despărţite la fel; neprocedând aşà dăm ocazie la un zaţ rău, având într'o parte mai multă albitură iar într'alta mai puţină. Mergând deci cu culesul înainte şi spaţiind cuvintele egal peste

tot, procedăm așà rând după rând, până când s'a umplut culegarul.

Deci după ce am umplut culegarul cu litere îl punem pe casă jos, între litera a și b, luăm cele trei degete dela ambele mâini, strângem bine rândurile de litere din culegar și le scoatem binișor afară, punându-le pe șiful care-l avem mai dinainte aranjat. Mai trebue observat ca rândurile să fie egal împlinite, nu un rând mai tare și altul mai slab, căci altfel avem pe urmă neajunsuri, atât la deșertarea culegarului, cât mai ales la mașini cu ocazia tiparitului. Șiful pe care deșertăm

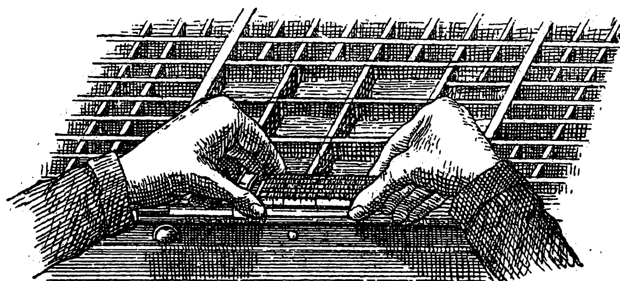

Fig. 23. Deșertarea culegarului.

materia trebue să-l controlăm, să fie curat, și să nu fie crăpat. Pe acest șif se deșeartă textul din culegar după cum am spus. Așà cum am procedat la primul culegar mergem înainte până când se umple de materie-text tot șiful, luăm pe urmă o sfoară și procedăm la legarea materiei care se face de sus pe partea dinafară, jur împrejurul șifului, de trei-patru ori și terminăm cu ea făcând zisul nod tipografic tot sus unde am început, adică pe partea dinafară. Pe urmă luăm bătătoarea (călfuța) și batem binișor litera ca să fie toată la aceeași înălțime, deoarece, precum am mai arătat mai sus, o repet,

la deşertarea culegarului pe şif se întâmplă de multe ori ca să fie o literă rămasă mai înaltă şi astfel nu putem da o corectură bună, la corectură observându-se toate acestea, stricând şi hârtia. Pe urmă luăm valul de corectură şi după ce l-am controlat dacă are cerneală suficientă, frecăm bine materia până ce observăm că literile au prins cerneală. După cum am mai spus, valul de corectură prevăzut cu o pastă gelatinoasă numită cleiu tipografic îl frecăm bine pe o piatră unde vine cerneala tipografică. In urmă luăm o hârtie de mărimea formatului, hârtie care se udă cu apă (vezi darea corecturilor) şi o punem pe şpaltul înegrit cu cerneală, luăm peria de corectură şi batem bine materia până ce observăm că toate literele sunt presate pe hârtie, ridicăm binişor hârtia de pe şif şi avem corectura gata.

Odată corectura gata, cu peria pe care o muiăm în leşie sau benzină ştergem binişor materia ca să fie litera curată; iar dacă avem pe şif clişee, acestea se şterg cu o cârpă curată muiată în benzină. Corectura se mai poate da şi în presă, dacă tipografia are presă. (Vezi darea corecturilor).

CORECTURA

Când şiful pe care l'am cules s'a citit de autor, ne apucăm să scoatem corectura. Corectura se scoate în modul următor: luăm o sulă, care e de lemn şi are un bold ascuţit sau cleştiuţă care se închide şi se deschide ca un cleşte. Sula o luăm între cele 3 degete de la mâna dreaptă, cel mare, arătătorul şi mijlociul, rezemând mânerul ei de podul palmei, iar cu vârful scoatem literele sau cuvintele ce trebue scoase; nu

SEMNE CONVENȚIONALE PENTRU CORECTURI

Litere de schimbat	Descaperirea tiparului poate fi pusă între lăscocirile cele mai
Cuvinte de schimbat	de seamă ale minții [illegible]. A împrăștia la cât mai mulți
Litere de suprimat	gândul bunn, a răspândi cunooștințele folositoare în cercuri tot
Cuvinte de suprimat	mai intense și largi, este a participa a contribui la iuțirea
Litere și cuvinte de adăugat .	gresului omenesc. Dacă oamenii au fost frământați de gândul
Litere de întors	de a găsi mijlocul pentru ce scrisul să poată fi citit mai de
Litere și cuvinte de transpus . .	mulți până'n veacul al 15-lea erau restrânși măsura la nein-
Rânduri de transpus	de manuscris iar copia mai niciodată nu era fară greș săvârșită
	destulătoare. Trebuia grea cazně pentru a copia câteva pagini
Spații de apropiat	sau fără adausuri din partea diacilor. E drept că de mult încă
De spaționat sau apropiat	seobișnuia, pentru tablouri, săse sape desenul pe un fund
	de lemn. Fața încrîstată se ungea cu cerneală, într'un mod cât
Spațiu prea mare între rânduri . .	se poate de primitiv, și astfel se putea reproduce mai multe copii
Spațiu prea mic între rânduri . . .	ale desenului. Lucrul era greu, deoarece pentru fiecare față
Fără alineat	de manuscris trebuia o placă de lemn.
Albitură ieșită, spiț	Numele lui Gutenberg a rămas nemuritor ; vecinic va fi slăvit.
Alineat	Arta tiparului încetul cu încetul se răspândi peste toată fața
De cules cu alte caractere	*pământului* aducând lumină, progres și, mai presus de orice,
De rărit	întărire sufletească.

trebue niciodată să scoatem litera în floare căci se strică şi producem pagubă, ci o scoatem în modul următor: repet: ţinând în mâna dreaptă sula după cum am spus, cu mâna stângă cu degetul arătător ţinem de rândul acela unde avem nevoie a scoate litera, mai trebue să observăm că atunci când scoatem o literă şi se întâmplă să punem altă literă mai groasă sau subţire şi atunci trebue să spaţiem cuvintele, deoarece poate fi rândul mai slab sau mai tare şi avem inconveniente la tipar.

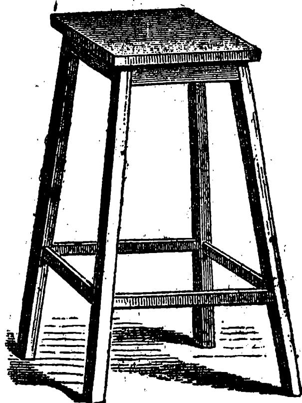

Fig. 18. Scaunul de corectură.

Dacă autorul sau culegătorul a lăsat cevà afară la cules şi se intercalează cuvinte, procedăm în modul următor: luăm materia aceea de la rândul unde începe intercalarea şi până la stare, udăm bine materia cu apă cu un burete ca să nu se strice şi culcăm materia invers, adică rândul I vine în sus iar starea jos, culegem intercalarea cuvintelor de care avem nevoie pe culegar şi prefacem zaţul până la stare, deşertăm culegarul cu zaţ la locul respectiv de unde l-am luat.

Acestea erau observaţiunile de făcut relativ la scoaterea corecturei.

PAGINAŢIA

Prin paginaţie înţelegem materia culeasă, care se formează acum pagini; aceasta se face după ce am scos corecturile. După cum am arătat mai sus, când

începem să paginăm trebue să ştim şi pe ce format se paginează; aceasta se face după formatul hârtiei şi totdeodată şi în legătură cu formatul în care a fost culeasă materia trebue să avem în vedere şi felul lucrărei, unii dorind a avea o lucrare cu o albitură de jur împrejur mai mare iar alţii pentru a încape cât mai mult zaţ pe pagină. Depinde şi de înţelegerea ce o avem cu clientul. (Vezi tabloul de formate şi de paginaţie).

Format de hârtie.—Culegerea zatului, — Paginatul — Formatul.

Repet, trebue să avem în vedere la facerea formatului în pagini să nu depăşim prea mult mărimea formatului, căci stricăm estetica cărţii; controlând formatul hârtiei ce-l avem înainte, trebue să avem în vedere şi albitura necesară la cotorul cărţii, cât şi jur împrejurul cărţii după cum am arătat. (Vezi model de paginaţie).

COLONTITLURILE

Tot la facerea paginaţiei trebue făcute înainte colontitlurile. Colontitlurile ne arată nr. paginei şi totdeodată titlurile principale dintr'o lucrare. Colontitlurile se fac în mai multe feluri, după lucrare şi după stilul cărţii.

Dau câteva modele de colontitlu.

2 A. D. XENOPOL | ISTORIA ROMÂNILOR 3

2 ION CREANGĂ POVEŞTI 3

2 M. SADOVEANU ŞOIMII 3

2 REVOLUŢIA ROMÂNILOR ARDELENI 1848 3

Numele autorului, când facem colontitlu, în modul acesta vine pe stânga iar titlul lucrării pe dreapta.

Deci având colontitlurile făcute şi ştiind pe ce format paginăm lucrarea, luăm şiful de pagini, îl spălăm bine cu benzină sau petrol şi punem pe el regleţii de care avem nevoie; regleţii cu care ne servim la format trebue controlaţi ca să nu fie loviţi sau murdari, nefăcând aceasta riscăm a aveà inconveniente atât la legareà paginelor cât şi la scoaterea literei sau o inexactitate de format. Prin urmare regleţii controlaţi ne indică exact formatul ce trebue să paginăm.

Odată având şi aceasta îndeplinit, procedăm la paginarea paginei 1 care e mai întotdeauna titlul lucrărei [1]). Pagina 2-a este albă iar a 3-a pagină începem lucrarea propriu zis. Pagina 3-a începem zaţul cam după un sfert de format a zaţului ce paginăm, iar jos îi punem un reglete cât zaţul numit unterşlag. Pagina 4-a se începe de sus, se pune colontitlu ce ne este făcut şi care se face de obiceiu pe 2 cicero (1 cm.) vine zaţul iar jos unterşlagul ½ cm. şi aşa mergem înainte

LEGAREA PAGINILOR

Luăm căpătâiul sfoarei în mâna stângă şi il ducem la sfârşitul paginei jos, iar cu mâna dreaptă înfăşurăm sfoara de trei patru ori în jurul paginei strâns, il ducem până la degetul mânei stângi, cu o linie introducem binişor sfoara în cele trei patru sfori şi il ducem până la finitul paginei, facem un ochiu şi tăiem sfoara (vezi figura).

---

1) La multe lucrări se lasă şi o foaie liberă la început, apoi vine titlul plus dedicaţia şi prefaţa, după înţelegere.

Cu mâna dreaptă luăm pagina de pe şif, bine înţeles ridicăm şiful în sus cu mâna stânga, ca să nu ne cadă literile şi să se strice materia şi o punem pe o hârtie

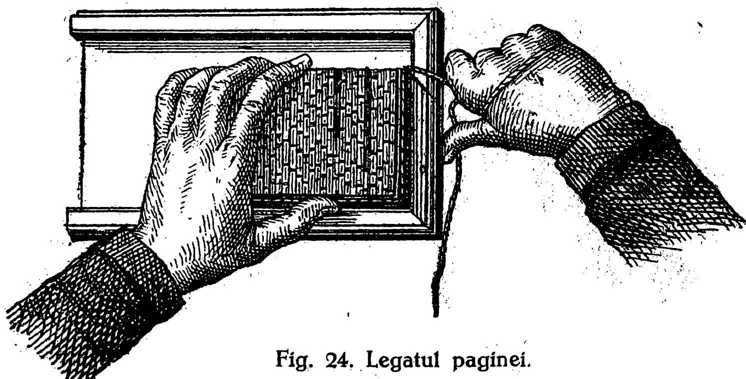

Fig. 24. Legatul paginei.

mai groasă în proporţie cu formatul paginei, numită portpagină. Portpagina se ţine în mâna stângă după modelul de faţă.

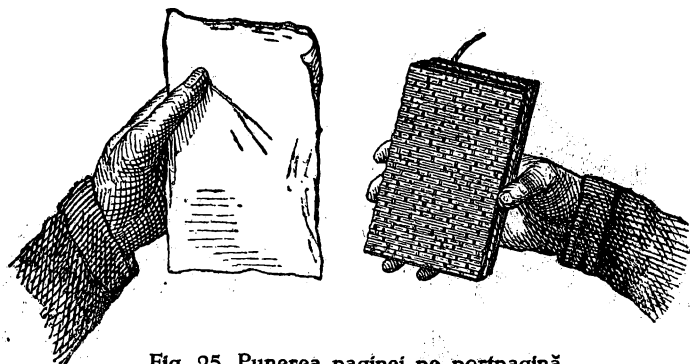

Fig. 25. Punerea paginei pe portpagină.

După ce am paginat mai multe pagini, dăm pe dânsele corectură şi le trimitem autorului la citit, menţionând pe prima pagină următoarele: tipografia, anul,

luna, ziua, şi „binevoiţi a ne da bun de tipar". Odată restituite corecturile dela autor şi făcând imediat corecturile semnalate, şi având menţiunea „bun de tipar" cu iscălitura clientului, procedăm la aşezarea paginelor pentru maşină, adică la tipar.

DESPRE FORMATE

După cum am scris mai sus, formatul la culegar se face după formatul cărţii ce ni se cere, de aceea cred nimerit a da câteva indicaţiuni de hârtie pentru a fi pe înţelesul tuturor.

Luăm deci o coală de hârtie dintr'aceea care corespunde cu formatul ce ni se cere să culegem o carte sau altceva şi îndoim la formatul necesar. Dau următorul tablou de mărimile de hârtii, măsurate în centimetri.

Formatul hârtiei	1/1 coală	1/2 coală	1/4 coală	1/8 coală	1/16 coală
No. 1 (simplă)	34×42	21×34	17×21	10 1/2×17	8 1/2×10 1/2
No. 1 (dublă)	42×68	34×42	21×34	17×21	10 1/2×17
No. 2 (simplă)	38×49	24 ½×38	19×24 ½	12 1/2×19	8 1/2×12 1/4
No. 2 (dublă)	49×76	38×49	24 ½×38	19×24 1/2	12 1/4×19
No. 2 (dublă bis)	76×98	49×76	38×49	24 1/2×38	19×24 1/2
No. 4 (dublă)	54×84	42×54	27×42	21×27	13 1/2×21
No. 4 (dublă bis)	84×108	54×84	42×54	27×42	21×27
No. 10	58×80	40×58	29×40	20×29	14 1/2×20
No. 12	65×96	48×65	32 ½×48	24×32 1/2	16 1/4×24
„	70×100	50×70	33 1/4×50	25×33 1/4	17×25

Dau câteva exemple de formate pentru cules la diferite mărimi de hârtie dela formatul cel mai mic ca broşuri, mergând cu el înainte; aşa cum se obicinueşte

a se face formatele la cules la formatul hârtiei No. 1 ft. 8^0 I sau 1/16 din coală şi aşà mai departe la formatele hârtiei No. 2, 4 şi 12 cele mai principale. De ex.

Format	No.	1	ft. 8^0	I	se culege	pe	4	cuadraţi,	se	pag. pe	$7^1/_2$
„	„	2	„ 8^0	II	„	„	„ $4^1/_2$	„	„	„	„ $8^1/_2$
„	„	4	„ 8^0	IV	„	„	„ $5^1/_2$	„	„	„	„ $9^1/_2$
„	„	12	„ 8^0	VI	„	„	„ 6	„	„	„	„ $10^1/_2$

Se înţelege colontitlu, text şi unterşlag.

Şi la formatele acestea mai sunt jocuri de făcut după cum e nevoie şi după cum e şi lucrarea; la toate aceste formate de mai sus se poate merge fie cu $^1/_4$ sau chiar $^1/_2$ mai mic sau mai mare, după trebuinţă, formatul cel mai frumos este acel din tabelul de mai sus. Desigur acesta este numai o mică schiţă de formate, numai spre o orientare; în tipografie mai sunt şi altfel de hârtii cu diferite formate, fiecare format la culegere se face în proporţiune cu hârtia şi trebue să avem în vedere la fixarea formatului culegerea estetică şi aranjamentul culesului, rămânând jur împrejurul hârtiei distanţe nici prea mari dar nici prea mici.

SIGNATURA COALELOR

După ce am paginat 16 pagini, am completat 1 coală tipografică, fiecare coală are 16 pagini; la formate mari coala e şi de 8 şi 4 pagini. Paginând pagina 17 la unterşlag jos vine cules cu literă mică corp 6: numele autorului, lucrarea, iar în dreapta la marginea cealaltă se pune cifra 2-a, adică începe o coală nouă. Cifra vine culeasă tot cu corp 6. Dau un exemplu la ce pagini se pune signatura:

A. D. Xenopol.—Istoria Românilor. 2

TABLOU DE SIGNATURI

Signatura	Folio	Quarto	Octavo	Duodez	Octodez
1	1— 4	1— 8	1— 16	1— 24	1— 36
2	5— 8	9— 16	17— 32	25— 48	37— 72
3	9— 12	17— 24	33— 48	49— 72	73— 108
4	13— 16	25— 32	49— 64	73— 96	109— 144
5	17— 20	33— 40	65— 80	97—120	145— 180
6	21— 24	41— 48	81— 96	121—144	181— 216
7	25— 28	49— 56	97—112	145—168	217— 252
8	29— 32	57— 64	113—128	169—192	253— 288
9	33— 36	65— 72	129—144	193—216	289— 324
10	37— 40	73— 80	145—160	217—240	325— 360
11	41— 44	81— 88	161—176	241—264	361— 396
12	45— 48	89— 96	177—192	265—288	397— 432
13	49— 52	97—104	193—208	289—312	433— 468
14	53— 56	105—112	209—224	313—336	469— 504
15	57— 60	113—120	225—240	337—360	505— 540
16	61— 64	121—128	241—256	361—384	541— 576
17	65— 68	129—136	257—272	385—408	577— 612
18	69— 72	137—144	273—288	409—432	613— 648
19	73— 76	145—152	289—304	433—456	649— 684
20	77— 80	153—160	305—320	457—480	685— 720
21	81— 84	161—168	321—336	481—504	721— 756
22	85— 88	169—176	337—352	505—528	757— 792
23	89— 92	177—184	353—368	529—552	793— 828
24	93— 96	185—192	369—384	553—576	829— 864
25	97—100	193—200	385—400	577—600	865— 900
26	101—104	201—208	401—416	601—624	901— 936
27	105—108	209—216	417—432	625—648	937— 972
28	109—112	217—224	433—448	649—672	973—1008
29	113—116	225—232	449—464	673—696	1009—1044
30	117—120	233—240	465—480	697—720	1045—1080

ÎNCEPUTUL ȘI SFÂRȘITUL COALELOR DIN 16 în 16 și 32 în 32

Coala	Colontitlu	Coala	Colontitlu	Coala	Colontitlu	Coala	Colontitlu	Coala	Colontitlu	Coala	Colontitlu
1	1—16	26	401—416	51	801—816	76	1201—1216	1—2	1—32	51—52	801—832
2	17—32	27	417—432	52	817—833	77	1217—1232	3—4	33—64	53—54	833—864
3	33—48	28	433—448	53	833—848	78	1233—1248	5—6	65—96	55—56	865—896
4	49—64	29	449—464	54	849—864	79	1249—1264	7—8	97—128	57—58	897—928
5	65—80	30	465—480	55	865—880	80	1265—1280	9—10	129—160	59—60	929—960
6	81—96	31	481—496	56	881—896	81	1281—1296	11—12	161—192	61—62	961—992
7	97—112	32	496—512	57	897—912	82	1297—1312	13—14	193—224	63—64	993—1024
8	113—128	33	513—528	58	913—928	83	1313—1328	15—16	225—256	65—66	1025—1056
9	129—144	34	529—544	59	929—944	84	1329—1344	17—18	257—288	67—68	1057—1088
10	145—160	35	545—560	60	945—960	85	1345—1360	19—20	289—320	69—70	1089—1120
11	161—176	36	561—576	61	961—976	86	1361—1376	21—22	321—352	71—72	1121—1152
12	177—192	37	577—592	62	977—992	87	1377—1392	23—24	353—384	73—74	1153—1184
13	193—208	38	593—608	63	993—1008	88	1393—1408	25—26	385—416	75—76	1185—1216
14	209—224	39	609—624	64	1009—1024	89	1409—1424	27—28	417—448	77—78	1217—1248
15	225—240	40	625—640	65	1025—1040	90	1425—1440	29—30	449—480	79—80	1249—1280
16	241—256	41	641—656	66	1041—1056	91	1441—1456	31—32	481—512	81—82	1281—1312
17	257—272	42	657—672	67	1057—1072	92	1457—1472	33—34	513—544	83—84	1313—1344
18	273—288	43	673—688	68	1073—1088	93	1473—1488	35—36	545—576	85—86	1345—1376
19	289—304	44	649—704	69	1089—1104	94	1489—1504	37—38	577—608	87—88	1377—1408
20	305—320	45	705—720	70	1105—1120	95	1505—1520	39—40	609—640	89—90	1409—1440
21	321—336	46	721—736	71	1121—1136	96	1521—1536	41—42	641—672	91—92	1441—1472
22	337—352	47	737—752	72	1137—1152	97	1537—1552	43—44	673—704	93—94	1473—1500
23	353—368	48	753—768	73	1153—1168	98	1553—1568	45—46	705—736	95—96	1505—1536
24	369—384	49	769—784	74	1169—1184	99	1569—1584	47—48	737—768	97—98	1537—1568
25	385—400	50	785—800	75	1185—1200	100	1585—1600	49—50	769—800	99—100	1569—1600

AŞEZAREA PAGINILOR

După ce am paginat câtevà coale, am obţinut „bun de tipar“ şi am scos corecturile, paginile vin aşezate la maşină pe fundament. Aşezarea lor e de diferite feluri. Schiţa de mai jos ne indică modul, în câte feluri şi cum vin aşezate paginile pentru tipar.

Cum se aşează 16 pagini la rând.

1	8	7	2
16	9	10	15
13	12	11	14
4	5	6	3

Cum se aşează 16 din 32.

Faţa I-a				Faţa II-a			
1	16	13	4	8	14	15	8
32	17	20	29	30	19	18	31
25	24	21	28	27	22	23	26
8	9	12	5	6	11	10	7

Cum se aşează într'o singură formă de 2 ori 8 din 16 pentru a avea cotorul gros.

Faţa I-a		Faţa I-a		Faţa II-a		Faţa II-a	
1	8	17	24	23	18	7	2
16	9	32	25	26	31	10	15
13	12	29	28	27	30	11	14
4	5	20	21	22	19	6	3

Cum se aşează 4 pagini.

1	2
4	3

Cum se aşează 8 pagini la rând.

4	5	6	3
1	8	7	2

Cum se mai poate aşeza 8 pagini.

1	4	3	2
8	5	6	7

Cum se aşează 32 de pagini.

6	27	30	3	4	29	28	5
11	22	19	14	13	20	21	12
10	23	18	15	16	17	24	9
7	26	31	2	1	32	25	8

Cum se aşează 32 pagini pentru a avea două coale a 16 pag.

2	15	14	3	4	13	16	1
7	10	11	6	5	12	9	8
18	31	30	19	20	29	32	17
23	26	27	22	21	28	25	24

Cum se aşează 8 din 16.

Fața I-a

8	9	12	5
1	16	13	4

Fața II-a

6	11	10	7
3	14	15	2

Cum se aşează 16 pagini la rând (oblong)

4	13	14	3
5	12	11	6
8	9	10	7
1	16	15	2

Cum se aşează 16 din 32 (oblong).

Fața I-a

8	25	28	5
9	24	21	12
16	17	20	13
1	32	29	4

Fața II-a

6	27	26	7
11	22	23	10
14	19	18	15
3	30	31	2

Cum se aşează 8 pagini (oblong).

1	4	3	2
8	5	6	7

Cum se aşează 4 pagini (oblong).

2	3
1	4

Cum se aşează 64 pagini (agendă) adică două coale a 32 pagini.

1	16	13	4	3	14	15	2
32	17	20	29	30	19	18	31
25	24	21	28	27	22	23	26
8	9	12	5	6	11	10	7
33	48	45	36	35	46	47	34
64	49	52	61	62	51	50	63
57	56	53	60	59	54	55	58
40	41	44	37	38	43	42	39

Cum se aşează 16 pagini (8+4+4).

1	4	3	2
8	5	6	7
1	II	I	2
4	III	IV	3

Cum se aşează două lucrări a câte 16 pagini.

8	9	12	5	6	11	10	7
1	16	13	4	3	14	15	2
VIII	IX	XII	V	VI	XI	X	VII
I	XVI	XIII	IV	III	XIV	XV	II

Cum se aşează 32 pagini cari se leagă la cap (blocuri).

4	13	12	5	6	11	14	3
29	20	21	28	27	22	19	30
32	17	24	25	26	23	18	31
1	16	9	8	7	10	15	2

Cum se aşează 32 pagini adică 16+8+8 pagini.

2	15	14	3	4	13	16	1
7	10	11	6	5	12	9	8
2	7	II	VII	VIII	I	8	1
3	6	III	VI	V	IV	5	4

Cum se aşează 24 pagini (16+8) însă se taie cele 8 de jos spre a se intercala la mijloc.

8	17	20	5	6	19	18	7
1	24	21	4	3	22	23	2
9	16	13	12	11	14	15	10

SEMNELE MATEMATICE

$+$	plus
$-$	minus
$\pm$	plus sau minus
$\mp$	minus sau plus
$\times$	semnul de înmulțire
$\bullet$	multiplicat cu (semnul înmulțirei)
$=$	egal
$\neq$	neegal, sau diferit de
$\equiv$	identic, tot una sau equivalență
$\leqq$	egal sau mai mic
$\geqq$	mai mare sau egal
$<$	mai mic ca
$>$	mai mare ca
$\gtrless$	mai mare sau mai mic
$\div$	semnul progresiei aritmetice
$\div\!\div$	semnul progresiei geometrice
$\|\ \|$	semn de *modul* sau de *valoare absolută* sau de *determinant*
!	factorial
:	împărțit cu, sau se are
/	împărțit cu, sau *pe*
: :	precum
∟	unghi drept

$\perp$	perpendicular
$\parallel$	paralel
$\underline{\perp}$	egalitate
[ ]	paranteză mare (croșete)
{ }	„ „ (acolade)
$\triangle$	triunghiu
$\sphericalangle$	unghiu
$\wedge$	unghiu
□	pătrat
▭	dreptunghiu
▱	paralelogram
◇	romb
○	cerc
$\varnothing$	diametru
∞	infinit
$\backsim$	asemenea
$\underline{\backsim}$	neasemănător
$\cong$	concurent acoperitor
$\int$	integrală
δ	diferențialul
Σ	suma
Π	produsul
$\sqrt{\ }$	rădăcină sau radical
π	pi
ε	baza logaritmilor naturali

%	proçente (la sută)	//	secunde
‰	promille (la mie)	///	terţă
•	grad	$\overline{AB}$	distanţa AB
/	minute	$\overset{\frown}{BA}$	curba BA

⊥ ⊥ ·/. ⌓ :‖: ◇ [] ≚ ⌒ θ Φ

SEMNE INTREBUINŢATE IN COMPOZIŢIUNE (Semne algebrice)

+, —, =, ±, ∓, ×, <, >, ⋛, ≷, ≧, :, : :

÷, ∺, ≡, √, ∞, ∾, ⫳, . ›

FIGURI GEOMETRICE

‖, =, ∢, □, ○, <, △, ∟, ▭, ⬭, ▱, ∧, ⊥, ∨

SEMNELE COMERCIALE

M	Mărci	Kr.	Coroane
Pf	Pfenigi	Ore	Coroane sued. şi norv.
Flr	Florini olandezi	Óre „	daneze
Xr		pr	procent
£	Lira engleză	%	la sută
₤	Lira engleză	Fa	Factura
$	Dolarul	Btt°	Brutto
$		Ntt°	Netto
Cts	Coroane cehoslovace		

SEMNELE CORESPONDENŢEI

—, =, ÷, △, □, ×, ×, +, #, #, ♎,

⊣=, ✡, ⊡, ♌, §, ↕, ⸮, ℘, ♀, ☿, ♄, ✱, ✱,

○, ⊙, ☽, ∞, ≎, ∾, ⁂, *|*, ⁎⁎, ⁂

SEMNELE ASTRONOMICE

♈	Berbecul
♉	Taurul
♊	Gemenii
♋	Racul
♒	Leul
♍	Virgina
♎	Balanța
♏	Scorpionul
♐	Săgetătorul
♌	Capricornul
♒	Vărsătorul
♃	Jupiter
♄	Saturn
♅	Uranus
♆	Neptun
⚶	Vesta
⚵	Junona
⚳	Ceres
⚴	Palas
☍	Opozițiune
☌	Conjuncțiune
△	Trin (trigonul)
□	Cuadratură
*	Cometă
⦶	Curtea solară
	Cercul lunar
	Curtea lunei
○	Fără nori
℞	rect ascenziune (suire verticală
✳	Exagonul
*	Sextilă
☊	Nodul superior
☋	Nodul coborîtor

♓	Peștii
●	Lună nouă
☽	Întâiul pătrar
	Lună plină
☾	Al doilea pătrar
☉	Soarele
○	Apă
♁ ⊕	Pământul
☿	Mercur
♀	Venus
♂	Marte
⌒	Curcubeu
◡	„
◔ 1/4	acoperit
◑ 1/2	acoperit
◕ 3/4	acoperit
●	acoperit complect
‡	
	vânt puternic
▲	grindină
	lumină boreală
∾	vaporii în aer
●	ploaie
✱	zăpadă
△	măzăriche
←	ace de ghiață
⌴	brumă
⌓	rouă
	ger cu ceață
⊙	nici o adiere
T	tunete depărtate
∾	poleiu
≡	ceață
	viscol

SEMNELE ZODIACULUI

PLANETE

FAZELE LUNEI

ASPECTE

SEMNELE METEOROLOGICE

SEMNELE MEDICINALE

	Luare		Scrupulă
	Livră		Jumătate
	Unică		Grană
	Dragmă		De fiecare

SEMNELE DE BOTANICĂ

⊙ Însemnează o plantă care nu are fructe decât o singură dată și apoi moare.

① Plantă monocarpiană anuală. Durata ei este de un an cel mult.

② Plantă monocarpiană bisanuală. Ea nu înflorește decât în al doilea an și apoi moare.

⊛ Plantă monocarpiană care trăește mult. Ea nu înflorește decât după cițiva ani și apoi moare.

♄ Plantă rhizocapiană, adică aceea ale cărei rădăcini trăesc mult și produc tulpine, care au flori în fiecare an.

♃ Plantă canlocarpiană în general, ale cărei ramuri trăesc și produc flori de mai multe ori.

ъ Buruiană.

ъ Copăcel, Tufă.

ъ Arbust sau mic arbore.

ъ Arbore mai mare de 25 picioare

↻ Plantă agățătoare.

↻ Plantă agățătoare la dreapta.

↺ Plantă agățătoare la stânga.

△ Plantă totdeauna verde.

♂ Plantă, floare bărbătească.

♀ Plantă, floare femeiască.

☿ Plantă, sau floare hermafrodită.

∞ Arată un număr indefinit.

? Exprimă că nu suntem siguri despre adevărul cuvântului sau frazei precedente.

! Arată certitudinea.

† După un nume, arată că obiectul nu este bine cunoscut.

I, II, III, IV, V, etc. servă la arătarea bunei înfloriri a plantelor.

PRESCURTĂRI (Abreviaţiuni)

A. = Alteţă
AA. LL. = Alteţele Lor
AA. LL. RR. = Alteţele Lor Regale
a. c. = anul curent
a. d. = Anno Domini (anul cu care începe era creştină).
a. m. (ante-meridiem) = înainte de amiazi
A. R. = Alteţă Regală
A. S. = Alteţa Sa
A. S. R. = Alteţa Sa Regală
acc. = accept
as./ s./ = asupra sa
b. p. = bun pentru
b-to = brutto
C. A. M. = Casa Autonomă a Monopolurilor
Cap. = Capitol(ul)
c/c sau ct. crt. = cont curent
cor. sau crt. = corent
cf. (= confer) = compară
com. n./ = comisionul nostru
cod. com. = codul comercial
caf. (cif.) = cost + asigurare + transportul
c-a = circa, aproximativ
cup. = cupon
C. F. R. = Căile Ferate Române
C-ia sau Comp. = Compania
Comp. = compară
C. p. = Carte postală
D. = Domnul
d-to = detto
d. e. sau de ex. = de exemplu
d. Hr. sau d. Cr. = după Hristos
D-a sau D-na = Doamna
D-ei sau D-nei = Doamnei
DD. = Domnii
D-lor = Domnilor; dumnealor
D-lui = Domnului; dumnealui
D° (= dito) = ce s'a spus înainte

Dr. = Doctor
D-ra, D-rei = Doamnişoara, Domnişoarei
D-sa, D-sale = Domnia-sa, Domniei sale
D-ta, D-tale = Dumneata, dumitale
Dv. = Domniei-voastre, dumneavoastră
D-zeu = Dumnezeu
E. = Est
etc. = et caetera, şi altele, şi celelalte
ex. = exemplu
Exc. = Excelenţă, Excelenţei
F-co = franco
f° = folio
fob. = franco bord
f-co = franco
ibid. (= ibidem) = tot acolo
id. (= idem) = acelaşi
in 4°, in 8° = In quarto, in octavo
ing. = inginer
IS. HR. = Isus Hristos
I. P. S. S. = Inalt Prea Sfinţia Sa
l. c. sau l. cit. = (la) locul citat
log. = logaritm
L. S. = locul sigiliului
MM. LL. = Majestăţile Lor
M. S. = Majestatea Sa
N. = Nord
N. B. = Nota Bene
No. = numărul
Onor. = Onoratului
Op. c. sau op. cit. = opul citat
or./ n./ = ordinul nostru
p. c. c. = pentru copie conformă
pto. = passato (luna trecută)
p. p. = prin procură
p. m. (post meridian) = după amiazi
P. P. = portul plătit
P. S. = post scriptum
P. S. S. = Prea Sfinţia Sa
P. T. (pleno titulo) = cu titlul deplin
P. T. T. = Poştă, telegraf, telefon

R. M. S. = Regia monopolurilor statului
recom. = recomandat
r° = recto
S. = Sud
S. F. R. = Serviciul Fluvial Român
S. E. & O. = Salve errore et omisione
(exceptând greşelile şi omisiunile)
Suce-Sori = Succesori
Sf. = Sfântul
S. M. R. = Serviciul Maritim Român
S. S. = Sfinţia Sa
S. S. R. = Societatea Scriitorilor Români
S. T. = Sfinţia Ta
S. T. B. = Societatea Tramvaielor Bucureşti
S-ta = Sfânta
ş. a. = şi altele, şi alţii
ş. a. m. d. = şi aşa mai departe
st. v. = stil vechiu
stim. = stimata
sc. = scadenţă
T. S. F. = Telegrafie fără fir
urm. = următorul
v. = vezi
V. = Vest
v° = verso
VV. = Voevod
val. nom. = valoarea nominală
vag. = vagon
W. C. = Water, closet, privată
X = anonim, necunoscut
°/₀ = la sută
°/₀₀ = la mie

CIFRE ROMANE

Cifre romane	Valoare	Cifre romane	Valoare	Cifre romane	Valoare
I	1	XIX	19	CL	150
II	2	XX	20	CC	200
III	3	XXV	25	CCL	250
IV	4	XXX	30	CCC	300
V	5	XXXV	35	CCCL	350
VI	6	XL	40	CD	400
VII	7	XLV	45	D	500
VIII	8	L	50	DC	600
IX	9	LV	55	DCC	700
X	10	LX	60	DCCC	800
XI	11	LXV	65	M sau CIƆ	1.000
XII	12	LXX	70	MM sau IICIƆ	2.000
XIII	13	LXXV	75	IƆƆ	5.000
XIV	14	LXXX	80	IMI sau XCIƆ	10.000
XV	15	LXXXV	85	CM	100.000
XVI	16	XC	90	CCM	200.000
XVII	17	XCV	95	DCCCCM	900.000
XVIII	18	C	100	CCCCIƆƆƆƆ	1.000.000

ALFABETUL LIMBELOR STRĂINE

Armenesc

Ա Բ Գ Դ Ե Զ Է Ը Թ Ժ Ի Լ Խ Ծ Կ Հ Ձ Ղ Ճ Մ Յ Ն
Շ Ո Չ Պ Ջ Ռ Ս Վ Տ Ր Ց Ւ Փ Ք Օ Ֆ
ա բ գ դ ե զ է ը թ ժ ի լ խ ծ կ հ ձ ղ ճ մ յ ն շ ո
չ պ ջ ռ ս վ տ ր ց ւ փ ք օ ֆ ﬓ ﬔ

Bulgăresc

А Б В Г Д Е Ж З И Й Ѝ К Л М Н О П Р С Т У
Ѫ Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ь Ѣ Ю Я
а б в г д е ж з и й ѝ к л м н о п р с т у ѫ ф х
ц ч ш щ ъ ь ѣ ю я

Cirilic

А Б В Г Д Є Ж З Ѕ И І К Л М Н О П Р С Т
Ѹ Ф Х Ч Ц Ш Щ Ѣ Ъ Ю Ꙗ Ѧ Ж Ѫ Ѳ Џ Ѱ Ѵ Ѡ
Ь Ы Ѻ Оу Ѭ Ѩ Ы Ґ
а б в г д є ж з ѕ і ї и к л м н о п р с т ѹ ү ф
х ч ц ш щ ѣ ѫ ъ ю ꙗ ѧ ж ѫ ѳ џ ѱ ѵ ѡ ь ы ѻ оу
ѭ ѩ ы ґ
А́ А̀ А̂ А̋ Є́ Є̀ Є̋ Є̂ Є̑ Є̀ Є̂ Є̋ И́ Ѝ И̂ И̋ И̋ И̂ І І̀ І
Ї Ї О́ О̀ О̂ О̋ Ѿ Ѿ Ѿ Ѿ О̂ О Ѹ Ю́ Ю̀ Ю̂ Ю̋ Ѫ
Ѫ́ Ѧ́ Ѧ̀ Ѧ̂ Ꙗ́ Ꙗ̀ Ꙗ̂ Оу́ а́ а̀ а̂ а̋ а̑ а̂ а̀ а̂ б̑ б̂ б̀ б́ б̑ ґ
ґ̈ д̑ д̀ є́ є̀ є̂ є̈ є́ є̀ є̂ є̋ є̂ є́ ж̑ ж̂ ж̀ з́ з̑ з̀ з̂ з̑ и́ ѝ и̂
и̋ и̂ и̑ и́ и̂ і́ і̀ і̂ ї ї ї л̑ м̑ м̈ м́ о́ о̀ о̂ о̋ о̑ ӧ о̂ р́ р̑
т̈ ѹ́ ѹ̀ ѹ̂ ѹ̑ ѹ̋ ѹ̈ ѹ̂ ѹ̑ ѹ̂ ѵ́ ѵ̀ ѵ̂ ѵ̑ ѵ̋ х̑ ӵ ц̑ ш̑ щ̑ ѣ́ ѣ̀ ѣ̂
ѣ̀ ѣ̑ ю́ ю̀ ю̂ ю̋ ю̑ ю̋ ю̂ ѧ́ ѧ̀ ѧ̂ ѧ̈ ѫ́ ѫ̂ ѫ̀ ѫ̈ ѫ̂ ѵ̀ ѵ́ ѷ
ѵ̑ ѵ̂ ꙗ́ ꙗ̀ ꙗ̂ ꙗ̆ ꙗ̋ ꙗ̑ ѩ ѿ ҃ ‚ ̑ · ~ ̎ ̓ ҃ ́ ̏ ̑ ̂ ̂ ̑ ҃

Croat

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z
Č Ć Đ Š Ž á č ć đ é š ž

Cehoslovac

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
Á Č Ď Ě É Í Ň Ó Ř Š Ť Ú Ů Ý Ž
á č ď ě é í ň ó ř š ť ú ů ý ž

Danez

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v x y z
Å Æ Ø å à æ é è ø

Englez

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z " "

Eston

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
Ä Č Ö Õ Š Ü Ž ä č ö õ š ü ž

Esperanto

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z
Ĉ Ĝ Ĥ Ĵ Ŝ ĉ ĝ ĥ ĵ ŝ ŭ

Ebraic

ת ש ר ק ץ צ ף פ ע ס ן נ ם מ ל ך כ י ט ח ז ו ה ד ג ב א
ת ש ר ק ץ צ ף פ ע ס ן נ ם מ ל ך כ י ט ח ז ו ה ד ג ב א
ת ק צ פ ס נ מ ל ך ך כ י ט ז ו ה ד ג ב
ת ש ש ש ק צ פ ס נ מ ל ך ך כ י ט ז ה ד ג ב
ת ם ל ה א ﬡ

Finlandez

A D E G H I J K L M N O P R S T U V Y
a d e g h i j k l m n o p r s t u v y
Å Ä Ö å ä ö

Francez

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
À Â Ç È É Ê Ë Î Ï Ô Œ Ù Û à â ç è é ê ë î ï ô œ ù û « »

German

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r ſ s t u v w x y z
ch ck ff fi ſt ß tz — Ä Ö Ü ä ö ü

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
Ä Ö Ü ä ö ü ß

Grecesc

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Υ Φ Χ
Ψ Ω α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω
Ἀ Ἁ Ἄ Ἅ Ἂ Ἃ Ἆ Ἇ Ἐ Ἑ Ἔ Ἕ Ἒ Ἓ Ἠ Ἡ Ἤ Ἥ
Ἢ Ἣ Ἦ Ἧ Ἰ Ἱ Ἴ Ἵ Ἲ Ἳ Ἶ Ἷ Ὠ Ὡ Ὤ Ὥ Ὢ Ὣ Ὦ Ὧ
ά ὰ ᾶ ἀ ἁ ἄ ἅ ἂ ἃ ἆ ἇ ᾳ ᾴ ᾲ ᾷ ᾀ ᾁ ᾄ ᾅ ᾂ ᾃ ᾆ ᾇ έ ὲ ἐ ἑ ἔ ἕ ἒ ἓ
ή ὴ ῆ ἠ ἡ ἤ ἥ ἢ ἣ ἦ ἧ ῃ ῄ ῂ ῇ ᾐ ᾑ ᾔ ᾕ ᾒ ᾓ ᾖ ᾗ ί ὶ ῖ ἰ ἱ ἴ ἵ
ἲ ἳ ἶ ἷ ϊ ό ὸ ὀ ὁ ὄ ὅ ὂ ὃ ύ ὺ ῦ ὐ ὑ ὔ ὕ ὒ ὓ ὖ ὗ ϋ ῤ ῥ Ῥ Ῥ
ώ ὼ ῶ ὠ ὡ ὤ ὥ ὢ ὣ ὦ ὧ ῳ ῴ ῲ ῷ ᾠ ᾡ ᾤ ᾥ ᾢ ᾣ ᾦ ᾧ

Olandez

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x ij z
Æ Œ à â ä æ è é ê ë ì í î ò ó ô ö œ ù ú û ü

Islandez şi Norvegian vechi

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T Ʋ V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
Á Æ Đ É Í Ó Ǫ Ö Ú Ý Þ á æ ð é í ó ǫ ö ú ý þ

Italian

A B C D E F G H I J L M N O P Q R S T U V Z
a b c d e f g h i j l m n o p q r s t u v z
À È Ì Ò Ù à è ì î ò ù

Lituan

A B C D E F G H I J Y K L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j y k l m n o p r s t u v z
Ą Č Ę Ė Į Š Ų Ū Ž ą č ę ė į š ų ū ž

Leton

𝔄 𝔅 𝔇 𝔈 𝔉 𝔊 ℌ ℑ 𝔍 𝔎 𝔏 𝔐 𝔑 𝔒 𝔓 ℜ 𝔖 𝔗 𝔘 𝔚 ℨ
𝔞 𝔟 𝔡 𝔢 𝔣 𝔤 𝔥 𝔦 𝔧 𝔨 𝔩 𝔪 𝔫 𝔬 𝔭 𝔯 ſ 𝔱 𝔲 𝔴 𝔷
𝔊 𝔎 𝔏 𝔑 ℜ 𝔖 à â è ê g i î 𝔨 𝔩 𝔫 ô 𝔯 ſ û

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z
Ā Č Ē Ģ Ī Ķ Ļ Ņ Ō Ŗ Š Ū Ž ā č ē ģ ī ķ ļ ņ ō ŗ š ū ž

Norvegian

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
Å Æ Ø à å æ é ô ø

Osetic

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
Æ Č Ŭ æ č ŭ ž
Ch Čh Dz Dž Kh Ph Th

Polonez

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U W Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u w y z
Ą Ć Ę Ł Ń Ó Ś Ź Ż ą ć ę ł ń ó ś ź ż

Portughez

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
Á Ã Ç É Ê Í Ó Ô Õ Ú á ã ç é ê í ó ô õ ú

Românesc

A B C D E F G H I J L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j l m n o p r s t u v z
À Â Ă Ê Ĕ Ì Î Ĭ Ş Ţ Ù à â ă ê ĕ ì î ĭ ş ţ ù

Rusesc

А Б В Г Д Е Ж З И І Й К Л М Н О П Р С Т У
Ф Х Ц Ч Ш Щ Ъ Ы Ь Ѣ Э Ю Я Ѳ Ѵ
а б в г д е ж з и і й к л м н о п р с т у ф х ц ч
ш щ ъ ы ь ѣ э ю я ѳ ѵ

Suedez

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
Å Ä Ö å ä ö

Slavon

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Z
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v z
Ć Č Ó Š Ž ć č ó š ž

Slovac

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v x y z
Á Ä Č Ď É Í Ĺ Ľ Ň Ó Ô Ŕ Š Ť Ú Ý Ž
á ä č ď é í ĺ ľ ň ó ô ŕ š ť ú ý ž

Spaniol

A B C D E F G H I J L M N O P Q R S T U V X Y Z
a b c d e f g h i j l m n o p q r s t u v x y z
Á É Í Ñ Ó Ú á é í ñ ó ú ¿ ¡

Sârbesc

А Б В Г Д Е Ж З И К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш

а б в г д е ж з и к л м н о п р с т у ф х ц ч ш

њ љ џ ј ђ ћ

Turcesc *)

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v y z

Â Ç Ê Ğ Î İ Ö Ş Ü Û â ç ê ğ î ı ö ş ü û

Turcesc (pe teritoriul USSR)

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v y z

У Ç Ə Ь Ɵ Q Ş Ƶ № ç ə ь ɵ q ş ƶ

Unguresc

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V Y Z

a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v y z

Á É Í Ó Ő Ö Ú Ű Ü á é í ó ő ö ú ű ü

Semne fonetice (Scriere fonetică internaţională)

ɑ ɑ̃ ɔ ɔ̃ ə ɛ ɛ̃ ɵ œ̃ ʌ ɥ ɲ ŋ ð ʒ ʃ · :

---

*) Intocmit de Comisiunea oficială de limbă 1928.

Slovele mici de tipar

ա a	բ p	գ ch	դ t	ե y-e	զ z	է e	ը ă	թ t	ժ j
aip	pen	chim	ta	yeci	za	e	ăt	to	je

ի i	լ l	խ kh	ծ dz	կ gh	հ h	ձ ţ	ղ gh	ճ gi	մ m
ini	liun	khe	dza	ghen	ho	ţa	ghad	ge	men

յ h-y	ն n	շ ş	ո vo-o	չ ci	պ b	ջ ci	ռ r	ս s
hi	nu	şa	vo	cia	be	ce	ra	se

վ v	տ d	ր r	ց ţ	ւ v-u	փ p	ք k	օ o	ֆ f
vev	diun	re	ţo	iun	piur	ke	o	fe

Slovele mari de tipar

Ա	Բ	Գ	Դ	Ե	Զ	Է	Ը	Թ	Ժ	Ի	Լ
aip	pen	chim	ta	yeci	za	e	ăt	to	je	ini	liun

Խ	Ծ	Կ	Հ	Ձ	Ղ	Ճ	Մ	Յ	Ն	Շ	Ո
khe	dza	ghen	ho	ţa	ghad	ge	men	hi	nu	şa	vo

Չ	Պ	Ջ	Ռ	Ս	Վ	Տ	Ր	Ց	Ւ	Փ	Ք
cia	be	ce	ra	se	vev	diun	re	ţo	iun	piur	ke

Օ	Ֆ
o	fe

Ա A	Բ B	Գ G	Դ D	Ե E	Զ Z	Է E	Ը Et	Թ Th	Ժ Ge	Ի I	Լ L	Խ Ch	Ծ Dz	Կ K	Հ H	Ձ Ds	Ղ Gh	Ճ Dcsh	Մ M
Յ H	Ն N	Շ Sch	Ո O	Չ Tsh	Պ P	Ջ Dz	Ռ Rh	Ս S	Վ W	Տ T	Ր R	Ց Ts	Ւ U V	Փ Ph	Ք Kh	Օ O	Ֆ F	և	*
	թ th																	ﬓ	ﬔ
ձ dz	փ ph						ց ts	է e		ժ ge	զ z								.

ճ dsch	ծ ds		շ sch
ց ts	ք kh	թ th	ս s
		գ g	հ h
			լ l
ջ dz			յ h
	խ ch		պ p

դ d	ի i	ր r		ռ rh
			.	
մ m	ի	ն n	ո o	
ա a		ե e	տ t	

վ w				•	·
բ b		-		•	
		,			
ղ gh		։			
ը		ֆ f			
		կ k			

Model de casă armenească

Corp 10

Օրաշուլ Եաշյ ա ֆօսդ քաբիթալա Մոլտովեյ բէ վրէմեա գընտ աչեասդը ցարը ըշյ աւեա Տոմնի եյ. Քաբիթալա վեգէ ա Մոլտովեյ ա ֆօսդ Սուչեաւա, բընը լա անուլ 1565; ադունչյ Վօտը Ալ. Լըբուշնեանու շյ-ա մուդադ րեշետինցա լա Եաշյ, քա սը ֆիե մայ ըն միժլոքուլ ցըրի։

Տելա ունիրեա Մոլտովեյ գու Մունդենիա, Եաշի եսդե նումայ քաբիթալա ժուտեցուլոյ Եաշյ։

Եաշի եսդե ուն օրաշ գու մուլդ մայ վեգյ տեգըդ Պուքուրեշդի։ Գեար բէ վրեմեա Տաչիլոր, ընայնդէ տէ Նոյ գու 2.000 տէ անյ սէ բոմենեշդէ տէ օրաշուլ Եաշյ։

Եաշի եսդե աշեզադ բէ ցըրմուրիլէ բըրըուլոյ Պահլոյու, չի եսդե ըմբրեսուրադ գու տեալուրյ ըմպըտուրադե գու բոտգորի շի գու բըտուրյ. Ըմբրեժուրուլ Եաշիլոր սունդ քըդեւա մընըսդիրյ վեգյ, տինդրէ քարէ մայ տէ ֆրունդէ սունդ Սոգոլա շի Կալադա։

Corp 10 (rărit)

Օրաշուլ Եաշյ ա ֆօսդ քաբիթալա Մոլտովեյ բէ վրէմեա գընտ աչեասդը ցարը ըշյ աւեա Տոմնի եյ։ Քաբիթալա վեգէ ա Մոլտովեյ ա ֆօսդ Սուչեաւա, բընը լա անուլ 1565; ադունչյ Վօտը Ալ. Լըբուշնեանու շյ-ա մուդադ րեշետինցա լա Եաշյ, քա սը ֆիե մայ ըն միժլոքուլ ցըրի։

Տելա ունիրեա Մոլտովեյ գու Մունդենիա, Եաշի եսդե նումայ քաբիթալա ժուտեցուլոյ Եաշյ։

Եաշի եսդե ուն օրաշ գու մուլդ մայ վեգյ տեգըդ Պուքուրեշդի։ Գեար բէ վրեմեա Տաչիլոր, ընայնդէ տէ Նոյ գու 2.000 տէ անյ սէ բոմենեշդէ տէ օրաշուլ Եաշյ։

Եաշի եսդե աշեզադ բէ ցըրմուրիլէ բըրըուլոյ Պահլոյու, չի եսդե ըմբրեսուրադ գու տեալուրյ ըմպըտուրադե գու բոտգորի շի գու բըտուրյ։ Ըմբրեժուրուլ Եաշիլոր սունդ քըդեւա մընըսդիրյ վեգյ, տինդրէ քարէ մայ տէ ֆրունդէ սունդ Սոգոլա շի Կալադա։

Slovele mici de tipar

а,	ъ,	б,	ч,	д,	є,	ѣ,	ф,	г,	џ,	х,	і,	и,	ы,
a,	ă,	b,	ce,	d,	e.	ea,	f,	g,	gi,	h,	i,	i,	i,
ѵ,	ꙗ,	ѩ,	ю,	ѫ,	ꙟ,	ж,	к,	л,	м,	н,	о,	ѡ,	п,
i,	ia,	ia,	iu,	î,	n,	j,	k,	l,	m,	n,	o,	o,	p,
ѱ,	р,	с,	ш,	щ,	т,	ѳ,	ц,	ȣ,	оу,	ь,	в,	ѯ,	
ps,	r,	s,	ş,	şt,	t,	th,	ţ,	u,	u,	ŭ,	v,	x,	
ѕ,	з.												
z,	z.												

Slovele mari de tipar

Ѧ, Ъ, Б, Ч, Д, Є, Ѣ, Ф, Г, Џ, Х, І, И, Ы, Ѵ, Ꙗ, Ѩ,
A, Ă, B, Ce, D, E, Ea, F, G, Ge, H, I, I, I, I, Ia, Ia,

Ю, Ѫ, Ꙟ, Ж, К, Л, М, Н, О, Ѡ, П, Ѱ, Р, С, Ш, Щ,
Iu, Î, În, J, K, L, M, N, O, O, P, Ps, R, S, Ş, Şt,

Т, Ѳ, Ц, Ȣ, Оу, Ь, В, Ѯ, Ѕ, З.
T, Th, Ţ, U, U, U, V, X, Z, Z,

Semnele numerelor

а, б, г, д, є, ѕ, з, и, ѳ, і, аі, бі, к, ка, кб, л, м, н,
1, 2 3, 4, 5, 6, 7, 8 9, 10, 11 12, 20, 21, 22, 30, 40, 50.

ѯ, о, п, ч, р, ра, с, т, оу, ф, х, ѱ, ѡ, ц, ҂а.
60, 70, 80, 90, 100, 101, 200, 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900, 1000.

TEXT CULES CU CARACTERE CIRILICE

Corp 8 .

Орашȣл есте ашезат пе цермȣриле пырыȣлȣй Бахлȣй, ши есте ымпресȣрат кȣ дѧлȣрь ымбракате кȣ подгорій ши кȣ пъдȣрь. Ымпрежȣрȣл Ѧшилор сȣнт кытева мынъстирь векй динтре каре маи де фрȣнте сȣнт Сокола ши Галата.

Corp 10

Орашȣл Ѧшь а фост капитала Молдовей пе времѧ кынд ачѧста цара ышь авѧ Домнії ей. Капитала веке а Молдовей а фост Сȣчѧва, пынъ ла анȣл 1565; атȣнчь Вода Ал. Лапȣшнѧнȣ ши-а мȣтат решединца ла Ѧшь, ка съ фіе маї ын мижлокȣл църій.

Дела ȣнирѧ Молдоей кȣ Мȣнтеніѧ, Ѧшій есте нȣмаї капитала жȣдецȣлȣй Ѧшь.

Ѧшіі есте ȣн ораш кȣ мȣлт маї векі декыт Бȣкȣрештїі. Кѧр пе времѧ Дачилор, ынаинте де ної кȣ 2.000 де ань, се поменеште де орашȣл Ѧшь.

Орашȣл есте ашезат пе църмȣриле пырыȣлȣй Бахлȣй, ши есте ымпресȣрат кȣ дѧлȣрь ымбръкате кȣ подгорії ши кȣ пъдȣрь. Ымпрежȣрȣл Ѧшилор сȣнт кытева мынъстирь векь.

Corp 12

Орашȣл Ѧшь а фост капитала Молдовей пе времѧ кынд ачѧста цара ышь авѧ Домнії ей. Капитала веке а Молдовей а фост Сȣчѧва, пынъ ла анȣл 1565; атȣнчь Вода Ал. Лапȣшнѧнȣ ши-а мȣтат решединца ла Ѧшь, ка съ фіе маї ын мижлокȣл църій.

Дела ȣнирѧ Молдовей кȣ Мȣнтеніѧ, Ѧшій есте нȣмаї капитала жȣдецȣлȣй Ѧшь.

Ѧшіі есте ȣн ораш кȣ мȣлт маї векі декыт Бȣкȣрештіі. Кѧр пе времѧ Дачилор, ынаинте де ної кȣ 2.000 ань, се поменеште де орашȣл Ѧшь.

А A	Б B	В C	Г G	Д D	Є E	Ж J	6	О	Ꙗ IA	Ѫ Î	Ѭ	Оу U	Ю IU	Ô	Ő		Ѿ̃		Ѿ̆	Ѿ̂
З Z	И I	І I	К K	Л L	М M	Н N	Ѩ	Ъ	Ѫ̂ Î	Ѥ	Ꙗ́	Є̂̃	Ꙗ̂	Ю́	Ю̀	Ю̂	Ю̆	Ô	Ő	Ѯ X
О O	П P	Р R	С S	Т T	Ȣ U	Ф	Ꙗ̆	Є́	Є̂	Є̈	Є̂	Є̃	И́	Ѵ́	Ѵ̀	Ѵ̆	Ѵ̃	Ѵ̂	Ѫ̆	Ѫ̂
Х H	Ч C	Ѕ DZ	Ц Ţ	Ш Ș	Щ ȘT	Џ GI	И̇	Є̀	Й	И̂	И̃	И̂	І́	ж́	ж̀	Ѩ́		Ѩ̂	Ѩ̃	Ѩ̂
Ꙑ Î	Ь Ŭ	Ꙗ IA	Ѡ O	Ѱ PS	Ѳ TH	Ѵ Y	Ì	Ĩ	І	Ĭ	Ó	Ò		Ѵ́	Ѵ̂	Ѫ̆	Ѫ	Ôу	Ꙑ	Ꙑ
ӑ	а̂	л̆	а̂	а́	à	6	є̃			є̂	є́	є̇	є̂	ѯ́	ѯ̀	Ѧ	Ѧ̀	Ѧ̂	§	†
Г	Ъ Ă	Ѣ EA	Ѣ́	Ѣ̀	Ȣ́	Ꙗ́		і́	і̂				ъ	ѡ́	ѡ̀		( )	?	*	[ ]
ϓ	ϔ	ʏ	٦	(			ı	ş		Ѫ̂				ѵ̆		ѿ̂	ͻ	;	:	
ȣ̆	ȏ	ŏ	ô	ó	ò		ю́	ю̀	ю̆	ю̂	ю̆	ю̇	ж	ѵ́	—		ѵ̂	ѵ̆	ѵ́	ѵ
я̆	я̂	ǐ	я̂	я́	ѝ	я̂	ѧ́	ѧ̀	ѧ̆	ѧ̃	ѫ̆	ѧ̂	ѩ		ç		ȣ	ȣ̆	ȣ̃	ȣ̂
ѿ	w	ѡ̆	ѡ̂	ѡ́	ѡ̀	ѡ	ꙑ́	ꙑ̀	ꙑ̆	ꙑ̆	̆ꙑ	ꙑ̂	Ѧ̂	ρ̂	ґ	ғ	с	ѥ	о	ô

Model de casă cirilică (Partea I-a)

ѣ̂	ꙗ ia	ч c
ѣ́	ѣ̀	ф f
ă x	ю	
ы î	ь ă	ѡ o

ȣ́	ȣ̀	і i	ı	ꙟ î	ж i	оу u	ѭ
́	̀	ѣ ea	ѵ	ꙗ ia			
к k	c s	т t	и i	ρ r	п p	z ă	ж j
ц ț	л l	м m	ȣ u	н n	о o	ш ș	џ gi
щ șt	б b	в v	а a	½ pătrișori	є e	д d	г g

χ h	ȥ z	ѕ dz
ѱ ps	ѵ i	ѳ th
,	.	-
spații pe 1 și pe 2	spații pe ¼	spații pe ⅛

Model de casă cirilică (Partea II-a)

ALFABETUL EBRAIC

Forma	Num. sefard. (span.)	Pron sef.	Num. aşken. (germ.)	Pron. aşk.
א	Alef	Aspiraţie uşoară	Alef	Aspiraţie uşoară
בּ	Bet	b (bb)	Bes	b (bb)
ב	Vet	v	Ves	v
ג	Ghimel	g	Ghimel	g
ד	Dalet	d	Dalet	d
ה	He	h	He	h
ו	Vav	v	Vuv	v
ז	Zain	z	Zain	z
ח	Chet	ch	Ches	ch
ט	Tet	t	Tes	t
י	Jud	j	Jid	j
כּ	Kaf	k	Kuf	k
ך	Kaf (final)	k	Kuf (final)	k
כ	Chaf	ch	Chuf	ch
ך	Chaf (final)	ch	Chuf (final)	ch

Forma	Num. sefard. (span.)	Pron sef.	Num. aşken. (germ.)	Pron. aşk.
ל	Lamed	l	Lamed	l
מ	Mem	m	Mem	m
ם	Mem (final)	m	Mem (final)	m
נ	Nun	n	Nin	n
ן	Nun (final)	n	Nin (final)	n
ס	Samech	s	Samech	s
ע	Ain	asp. gut.	Ain	asp. gut.
פּ	Pe	p	Pe	p
פ	Fe	f	Fe	f
ף	Fe (final)	f	Fe (final)	f
צ	Ţade	ţ	Ţade	ţ
ץ	Ţade (final)	ţ	Ţade (final)	ţ
ק	Kuf	k	Kif	k
ר	Reş	r	Reş	r
שׁ	Şin	ş	Şin	s
שׂ	Sin	s	Sin	s
תּ	Tav	t	Tuv	t
ת	Tav	t	Suv	s

Vocale lungi

Forma	Num. sefard. (span).	Pron sef.	Num. aşken. (germ.)	Pron. aşk.
◌ָ	Kamaţ gadol	a (lung)	Kumeţ gudoil	u (lung)
◌ֵ	Ţere	e „	Ţere	e „
◌ִי	Chirek gadol	i „	Chirek gudoil	i „
וֹ	Cholam	o „	Choilom	oi
וּ	Şuruk	u „	Şirik	i „

Vocale scurte

Forma	Num. sefard. (span).	Pron sef.	Num. aşken. (germ.)	Pron. aşk.
◌ַ	Patach	a (scurt)	Pasech	a
◌ֶ	Segol	e „	Segol	e (scurt)
◌ִ	Chirek katon	i „	Chirek kutoin	i „
◌ָ	Kamaţ katon	o „	Kumeţ kutoin	u „
◌ֻ	Kubutz	u „	Kibiţ	i „

Afară de cele 10 puncte vocale mai sunt:

Forma	Num. sefard. (span).	Pron sef.	Num. aşken. (germ.)	Pron. aşk.
◌ְ	Şeva	ă	Şvu	ă
◌ֲ	Chataf Patach	a (scurt)	Chatef Pasech	a (scurt)
◌ֳ	Chataf Kamaţ	o „	Chatef Kumeţ	u „
◌ֱ	Chataf Segol	e „	Chatef Segol	e „

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	כ	ס	ע	פ	צ	ק	ר
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ד
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר
.:	⋮	т	–	∵	·	:	|	<	ʼ	ƨ	ʾ	~	Y		ת	ת	ש	ש	ת

‥:	׳ ׳	ק ג	··	ז z
		ך	ך	ם s
		ך	ך	נ n
		ת	ת	ש sch
		ץ	ן	ם m
		·		כ k, kh

ח ch	י i	ר r	ש ש / ת t
מ m	ו v	ה h	ל l
א a	1/2 pătrişori	ב b	ד d

-	:	·	
צ ţ			
פ p	a Ghif.		
ע e			pătrişori
ט t	spaţii pe 1 şi pe 2	spaţii pe 1/4	Cuadraţi
ק k	ג g		

Model de casă ebraică

TEXT CULES CU CARACTERE EBRAICE

Corp 8

אראשול יאשי א פאסט קאפיתאלא מאלדאבעי פע ברעמעא קאנד
אצעאסתא צארא אישי אבעא דאמניי עי. קאפיתאלא בעקע א
מאלדאבעי א פאסט שוצעאבא, פאנע לא אנול 1565 ; אתונש באדא
אל. לאפושנעאנו שי-א מותאט רעשעדינצא לא יאשי, כא סע פיע
מאי אין מיזלאכול צעריי.

Corp 10

אראשול יאשי א פאסט קאפיתאלא מאלדאבעי
פע ברעמעא קאנד אצעאסתא צארא, אישי אבעא
דאמניי עי. קאפיתאלא בעקע א מאלדאבעי א פאסט
סוצעאבא, פאנע לא אנול 1565 אתונש באדא אל.

Corp 12

אראשול יאשי א פאסט קאפיתאלא
מאלדאבעי פע ברעמעא קאנד אצעאסתא
צארא אישי אבעא דאמניי עי. קאפיתאלא
בעקע א מאלדאבעי א פאסט שוצעאבא,

Corp 20

אראשול יאשי א פאסט
קאפיתאלא מאלדאבעי

Corp 28

אראשול יאשי
א פאסט קאפית

ALFABETUL GERMAN

Slovele mici de tipar

𝔞	𝔟	𝔠	𝔡	𝔢	𝔣	𝔤	𝔥	𝔦	𝔧	𝔨	𝔩	𝔪
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m

𝔫	𝔬	𝔭	𝔮	𝔯	ſ	𝔰	𝔱	𝔲	𝔳	𝔴	𝔵	𝔶	𝔷
n	o	p	q	r	s	s	t	u	v	w	x	y	z

Diferite legături

ſſ	ſi	ſt	𝔣𝔣	𝔣𝔦	𝔣𝔩	𝔠𝔥	𝔠𝔨	𝔱𝔷	ß
ss	si	st	ff	fi	fl	ch	ck	tz (ţ)	sz

Slovele mari de tipar

𝔄	𝔅	ℭ	𝔇	𝔈	𝔉	𝔊	ℌ	ℑ	𝔎	𝔏	𝔐
A	B	C	D	E	F	G	H	I J	K	L	M

𝔑	𝔒	𝔓	𝔔	ℜ	𝔖	𝔗	𝔘	𝔙	𝔚	𝔛	𝔜	ℨ
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z

A	B	C	D	E	F	G	H	IJ	K
L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V
1 · 2	3 · 4	5 · 6	7 · 8	9 · 0	— · ″	U	W	X · Y	Z
Æ · Œ	UE · &	tz · sz	st	æ	œ	ü	j · §	† · [ ]	* · ’

	ss	s	t	u	r	z · q	w	x · ?	! · ( )
	si	s				v		=	: · ;
	k	h	m	i	n	o	q · ꝛ	.	
	ck	l					p	,	pătrișori
	ch	c · ll	a	1/2 pătrișori	e	d	ff	fi · fl	Cuadrați
		b					f	g	

Model de casă germană

Corp 8

Oraschul Jaschi a fost capitala Moldovei pe vremea cand aceasta zara ischi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, pana la anul 1565; atunci Voda Al. Lapuschneanu schi-a mutat reschedinza la Jaschi, ca se fie mai in mijlocul zerii.

Corp 10

Oraschul Jaschi a fost capitala Moldovei pe vremea cand aceasta zara ischi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, pana la anul 1565; atunci Voda Al. Lapuschneanu schi-a mutat reschedinza la Jaschi, ca se fie mai in mijlocul zerii.

Corp 12

Oraschul Jaschi a fost capitala Moldovei pe vremea cand aceasta zara ischi avea Domnii ei. Capitala veche a Moldovei a fost Suceava, pana la anul 1565; atunci Voda Al. Lapuschneanu schi-a mutat reschedinza la Jaschi, ca se fie mai in mijlocul zerii.

Gorp 14

Oraschul Jaschi a fost capitala Moldovei pe vremea cand aceasta zara ischi avea Domnii ei.

Corp 16

Oraschul Jaschi a fost capitala Moldovei pe vremea cand aceasta zara ischi avea Domnii ei.

ALFABETUL GRECESC

Slovele mari şi mici de tipar

Α α, alfa, Β β ϐ, vita, Γ γ, ghama, Δ δ, dhelta, Ε ε, epsilon, Ζ ζ, zita, Η η, ita, Θ ϑ θ, thita, Ι ι, iota,

Κ κ, capa, Λ λ, lamvdha, Μ μ, my, Ν ν, ny, Ξ ξ, xi, Ο ο, omicron, Π π, pi, Ρ ρ, rho, Σ σ ς, sigma,

Τ τ, taf. Υ υ, ypsilon, Φ φ, phi, Χ χ, khi, Ψ ψ, psi, Ω ω, omega

ά oxia), ὰ (varia), ᾶ (perispomeni), ἀ (psili), ἁ (dasia), ἄ (psili oxia),

ἂ (psili varia). ἅ (dasia oxia), ἃ (dasia varia), ἆ (psili perispomeni), ἇ (dasia perispomeni).

ᾳ (ipogegrameni), ᾴ (oxia ke ipogegrameni) ᾲ (varia ke ipogegrameni),

ᾷ (perispomeni ke ipogegrameni), ᾀ (psili ke ipogegrameni), ᾁ dasia ke ipogegrameni),

ᾄ (psili oxia ke ipogegrameni), ᾂ (psili varia ke ipogegrameni),

ᾅ (dasia oxia ke ipogegrameni), ᾃ (dasia varia ke ipogegrameni),

ᾆ (psili perispomeni ke ipogegrameni). ᾇ (dasia perispomeni ke ipogegrameni),

ϊ (dieretichon. ΐ (dieretichon ke oxia), ῒ (dieretichon ke varia),

ᾳ̈ (dieretichon ke ipogegrameni),

ᾳ̈́ (dieretichon oxia ke ipogegrameni), ᾳ̈̀ (dieretichon varia ke ipogegrameni).

Α	Β	Γ	Δ	Ε	Ζ	Η	Θ	Ι	Κ	Λ	Μ	Ν	Ξ	Ο	Π	Ρ	Σ	Τ	Υ	Φ	Χ	Ψ	Ω
A	V	GH	DH	E	Z	I	TH	I	K	L	M	N	X	O	P	R	S	T	Y	PH	KH	PS	O

F	ῥ	ῤ	῀	῎	῞	¨	΅	῭	ώ	ὼ	ῶ	ὠ	ὡ	ὤ	ὥ	ὢ	ὣ	ὦ	ὧ
;	῍	῝	῏	῟	᾿	῾	´	`	ύ	ὺ	ῦ	ὐ	ὑ	ὔ	ὕ	ὒ	ὓ	ὖ	ὗ
ω	υ	ο	η	ε	α	ἰ	ἴ	ἵ	ί	ὶ	ῖ	ἰ	ἱ	ἲ	ἳ	ἶ	ἷ	ἴ	ἵ
[	ό	ὸ	ὀ	ὁ	ὄ	ὅ	ὂ	ὃ	ή	ὴ	ῆ	ἠ	ἡ	ἤ	ἥ	ἢ	ἣ	ἦ	ἧ
(	έ	ὲ	ἐ	ἑ	ἔ	ἕ	ἒ	ἓ	ά	ὰ	ᾶ	ἀ	ἁ	ἄ	ἅ	ἂ	ἃ	ἆ	ἇ

Α	Ε	σ s		ς s
Η	Ι	ψ ps		η i
Ο	Ρ	χ kh		λ l
Υ	Ω	ȣ	ȣ	κ k
ς	ᾳ	ῃ	ῳ	β v

τ t	υ y	ρ r	ω o
μ m	ι i / spaţii pe 1	ν n	ο o
α a	halbgiferţi	ε e	δ dh

ζ z	ξ z	'	spaţii pe 1/4	spaţii pe 1/3
ϑ th		.	pe 2	pe 3
π p		,	giferte	
ᾳ	ῃ	φ	ῷ	Quadr.
φ ph		γ g		

Model de casă grecească

TEXT CULES CU CARACTERE GRECEŞTI

Corp 8

'Οράσουλ 'Ιάσι α φὸστ κἀπιτάλα Μολδόβεϊ πὲ βρέμεα κοὺντ ἀτσεάστά τσάρα ἴσι ἀβεὰ Δόμνυ ἔϊ. Καπιτάλα βέκε α Μολδόβεϊ α φὸστ Σουτσεάβα, πούνα λὰ ἄνουλ 1565. 'Ατούντσι Δόδα 'Αλ. Λαπουσνεάνου σι-ὰ μουτὰτ ρεσεδίντσα λὰ 'Ιάσι, κὰ σὰ φίε μάϊ ιν μίζλοκουλ τσάρεϊ.

Δελὰ οὐνίρεα Μολδόβεϊ κοὺ Μουντένια, 'Ιάσι ἔστε νούμαϊ καπιτάλα ζουδέτσουλουι 'Ιάσι.

'Ιάσι ἔστε οὔν ὀρὰς κοὺ μοὺλτ μάϊ βέκι δεκοὺτ Βουκουρέστι. Κιὰρ πὲ βρέμεα Δάκιλορ, ἰναΐντε δὲ νόϊ κοὺ 2000 δὲ ἄνι, σὲ πομενέστε δὲ ὀράσουλ 'Ιάσι.

Corp 10

'Ορἀσουλ 'Ιάσι α φὸστ καπιτάλα Μολδόβεϊ πὲ βρέμεα κοὺντ ατσεάστα τσάρα ἴσι αβεὰ Δόμνυ ἔϊ. Καπιτάλα βέκε α Μολδόβεϊ α φὸστ Σουτσεάβα, πούνα λὰ ἄνουλ 1565. 'Ατούντσι Βόδα 'Αλ. Λαπουσνεάνου σι-ὰ μουτὰτ ρεσεδίντσα λὰ 'Ιάσι, κὰ σὰ φίε μάϊ ιν μίζλοκουλ τσάρεϊ.

Δελὰ οὐνίρεα Μολδόβεϊ κοὺ Μουντένια, 'Ιάσι ἔστε νούμαϊ καπιτάλα ζουδέτσουλουι 'Ιάσι.

'Ιάσι ἔστε οὔν ὀρὰς κοὺ μοὺλτ μάϊ βέκι δεκοὺτ Βουκουρέστι. Κιὰρ πὲ βρέμεα Δάκιλορ, ἰναΐντε δὲ νόϊ κοὺ 2000, δὲ ἄνι, σὲ πομενέστε δὲ ὀράσουλ 'Ιάσι.

'Ορἀσουλ ἔστε ἀσεζὰτ πὲ τσάρμουριλε πουρούουλουι Βαχλούι, σὶ ἔστε ἰμπρεσουρὰτ κοὺ δεάλουρι ἰμπρακάτε κοὺ ποδγόριι σὶ κοὺ παδούρι. 'Ιμπρεζούρουλ 'Ιάσιλορ σοὺντ κουτεβὰ μαναστῆρι βέκι, δίντρε κάρε μάϊ δὲ φροῦντε σοὺντ Σοκόλα σὶ Γαλατά.

Corp 12

'Ορἀσουλ 'Ιάσι α φὸστ καπιτάλα Μολδόβεϊ πὲ βρέμεα κοὺντ ἀτσεάστα τσάρα ἴσι ἀβεὰ Δόμνυ ἔϊ. Καπιτάλα βέκε α Μολδόβεϊ α φὸστ Σουτσεάβα, πούνα λὰ ἄνουλ 1565. 'Ατούντσι Δόδα 'Αλ. Λαπουσνεάνου σι-ὰ μουτὰτ ρεσεδίντσα λὰ 'Ιάσι κὰ σὰ φίε μάϊ ιν μίζλοκουλ τσάρεϊ.

Δελὰ οὐνίρεα Μολδόβεϊ κοὺ Μουντένια, 'Ιάσι ἔστε νούμαϊ καπιτάλα ζουδέτσουλουι 'Ιάσι.

ALFABETUL RUSESC

Slovele mici de tipar

а,	б,	в,	г,	д,	е,	ж,	з,	и,	і,	к,	л,	м,
a,	b,	v,	g,	d,	e,	j,	z,	i,	i,	k,	l,	m,
н,	о,	п,	р,	с,	т,	у,	ф,	х,	ц,	ч,	ш	
n,	o,	p,	r,	s,	t,	u,	f.	he,	ţ,	c,	şa	
щ,	ъ,	ы,	ь,	ѣ,	э,	ю,	я,	ѳ,	ѵ	й.		
şcea,	tv.,	î,	meah.,	iat,	e,	iu,	ia,	fita,	ijiţa.			

Slovele mari de tipar

А,	Б,	В,	Г,	Д,	Е,	Ж,	З,	И,	І,	К,
A,	B,	V,	G,	D,	E,	J,	Z,	I,	I,	K,
Л,	М,	Н,	О,	П,	Р,	С,	Т,	У,	Ф,	Х,
L,	M,	N,	O,	P,	R,	S,	T,	U,	F,	H,
Ц,	Ч,	Ш,	Щ,	Ъ,	Ы,	Ь,	Ѣ,	Ю,	Я,	
Ţ,	C,	Ş,	ŞCEA,	TV.,	I,	M.	IAT,	IU,	IA,	
Ѳ,	Ѵ,	Й.								
FITA,	IJIŢA	ICRATCII								

Semnele numerelor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
odin,	dva,	tri,	cetâre,	piat,	şest,	sem,	vosem,	deviat,	nul.

А A		Б B		В V		Г G		Д D		Е E		Ж J		З Z		И I		І I	
К K		Л L		М M		Н N		О O		П P		Р R		С S		Т T		У U	
Ф F	Х H	Ц Ţ	Ч C	Ш Ş	Щ ŞT	Ъ mută	Ы Î	Ь Ĭ	Ѣ É	Э ĬE	Ю ĬU	Я ĬA	Ѳ FITA	Ѵ I	Й Ĭ	§	*	[ ]	( )
А	Б	Е	І	Р	С	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	†	’	»	?

Ѵ i	Ѳ fita	ч c	с s	т t	у u	р r	в v	і i	;	:	!	—
Ѣ é	э ĭe	ѣ						й ĭ	-			spaţii pe 2 puncte
у	ю ĭu	ы î	з z	м m	и i	н n	о o	ц ţ	.	spaţii pe ⅓		
х h		к k	л l					п p	,	pătrișori		
щ şt		ш ş	ж j	а a	½ pătrișori	е e	д d	ъ mută	ф f	cuadarţi		
ь ĭ		я ĭa	б b						г			

Model de casă rusească

TEXT CULES CU CARACTERE RUSEŞTI

Corp 8

Орашулъ есте ашезатъ пе цэрмуриле пырыулуй Бахулуй, ши есте ымпресуратъ ку дялурь ымбрэкате ку подгорій ши ку пэдурь. Ымпрежурулъ Яшилоръ сунтъ кытева мынэстирь векь, динтре каре май де фрунте сунтъ Сокола ши Галата.

Corp 10

Орашулъ Яшь а фостъ капитала Молдовей пе время кындъ ачастэ царэ ышь авя Домніи ей. Капитала веке а Молдовей а фостъ Сучава, пына ла анулъ 1565; атунчь Вода Ал. Лэпушняну ши-а мутатъ решединца ла Яшь, ка сэ фіе май ынъ мижлокулъ цэрій.

Corp 12

Орашулъ Яшь а фостъ капитала Молдовей пе время кындъ ачастэ царэ ышь авя Домніи ей. Капитала веке а Молдовей а фостъ Сучава, пынэ ла анул 1565; атунчь вода Ал. Лэпушняну ши-а мутатъ решединца ла Яшь, ка сэ фіе май ынъ мижлокулъ цэрій.

Corp 20

Орашулъ Яшь а фостъ кап.

Corp 28

АЛЕАКСНДРУ ЛЭПУШНЯНУ

Corp 32

БУКУРЕШТІ

TEXT CULES CU CARACTERE BULGĂREŞTI

Corp 10

Славянскитѣ жилища били „жалки колиби", които си правѣли сами отъ пржти и пръсть, а нѣкжде, край хълмове и планини — отъ камъни. Тѣзи жилища били отъ една стая безъ прозорци и безъ куминъ.

Славянскитѣ кжщи били пръснати далечъ една отъ друга, въ одѣлни дворове или на малки купчинки. Голѣми села нѣмали, а градове съвсемъ не знаели. Имали, обаче мѣста, които тѣ наричали градове.

Corp 12

Славянскитѣ жилища били „жалки колиби", които си правѣли сами отъ пржти и пръсть, а нѣкжде, край хълмове и планини — отъ камъни. Тѣзи жилища били отъ една стая безъ прозорци и безъ куминъ.

Славянските кжщи били пръснати далечъ една отъ друга, въ отдѣлии дворове или на малки купчинки. Голѣми села нѣмали, а градове съвсемъ не знаели. Имали, обаче, мѣста, които тѣ наричали градове.

Corp 12 (floare mare)

Славянскитѣ жилища били „жалки колиби", които си правѣли сами отъ пржти и пръсть, а нѣкжде, край хълмове и планини — отъ камъни. Тѣзи жилища били от една стая безъ позорци и безъ куминъ.

Славянскитѣ кжщи били пръснати далечъ една отъ друга, въ отдѣлни дворове или на малки купчинки. Голѣми села нѣмали, а градове свъсемъ не знаели.

TEXT CULES CU CARACTERE SÂRBEŞTI

Corp 10

У старо време путовали су младићи занатлије од града до града ради изучавања заната и тражења рада, пошто у свакоме месту није било ни добрих мајстора ни довољно посла. Путујући тако нађу се једног дана у некој шуми два таква младића један беше кројач а други обућар, Обућар је лежао на земљи изнемогао од болести и глади, и није магао даље. Већ два дана не беше окусио ништа.

Corp 12

У старо време путовали су младићи занатлије од града до града ради изучавања заната и тражења рада, пошто у свакоме месту није било ни добрих мајстора ни довољно посла. Путујући тако нађу се једног дана у некој шуми два таква младића: један беше кројач а други обућар. Обућар је лележао на земљи изнемагао од болести и глади, и није могао даље. Већ два дана не беше окусио ништа.

Corp 12 (floare mare)

У старо време путовали су младићеи занатлије од града до града ради изучавања заната и тражења рада, пошто у свакоме месту није било ни добрих мајстора ии довољно посла. Путујући тако нађу се једног дана у некој шуми два таква младића: један беше кројач а други обућар. Обућар је лежао на земљи изнемогао од болести и глади, и није могао даље. Већ два дана не беше окусио ништа.

ALFABETUL VECHI TURCESC

Izolat	Final	Medial	Inițial	Valoarea	Numele
ا	ـا	»	»	a,e,i,o,u,ö,ü	elif
ب	ـب	ـبـ	بـ	b (p)	be
پ	ـپ	ـپـ	»	p	pe
ت	ـت	ـتـ	تـ	t	te
ث	ـث	ـثـ	ثـ	s	se
ج	ـج	ـجـ	جـ	ğ	ğim
چ	ـچ	ـچـ	چـ	č	čim
ح	ـح	ـحـ	حـ	h	ha
خ	ـخ	ـخـ	خـ	h (k)	hy
د	ـد	»	»	d (t)	dal
ذ	ـذ	»	»	z	zel
ر	ـر	»	»	r	re, ry
ز	ـز	»	»	z	ze
ژ	ـژ	»	»	ž	že
س	ـس	ـسـ	سـ	s	sin
ش	ـش	ـشـ	شـ	š	šin
ص	ـص	ـصـ	صـ	s	sat
ض	ـض	ـضـ	ضـ	d, z	dat
ط	ـط	»	»	t, d	ty
ظ	ـظ	»	»	z	zy
ع	ـع	ـعـ	عـ	spirit aspru	ain
غ	ـغ	ـغـ	غـ	g	gain
ف	ـف	ـفـ	فـ	f	fe
ق	ـق	ـقـ	قـ	q	qaf
ك	ـك	ـكـ	كـ	k, g (n)	kef
ل	ـل	ـلـ	لـ	l	lam
م	ـم	ـمـ	مـ	m	mim
ن	ـن	ـنـ	نـ	n	nun
و	ـو	»	»	v	vav
ه	»	ـهـ	هـ	h	he
ی	ـی	ـیـ	یـ	ĭ (semi-cons.)	ie

Model de casă turcească (Partea I)

Model de casă turcească (Partea III)

TEXT ARABESC CU LITERE TURCEȘTI

بسم الاب والابن الروح القدس اعلم ايها القارى
لما كان فى سنة الف وسبعماية وسبعة واربعين مسيحيه
اتينا الى هذه البلاد الافلاخيه فكان خينيذ جالس على
كرسيها وضابط زمام ولاية اميرتها حضرة قسطنطين
بك ابن نقولا بك سكارلط زاده رجلا ورعا عالما
متقى الله دارسا الكتب الالهيه واد الكنايس موقرا
للكهنة فلما نظر ان كرسينا الرسولى دون الثلثه الكراسى
البطريركيه ليس له دير وقف مخصص باسمه كباقى الكراسى
فى هده البلاد اوقف له هذا الدير المقدس الذى
هو على اسم الجليل فى القديسين سبيريدونس العجايبى
موقعه شرقى النهه الجارى فى بلاد ملاصقا للجسر وقد
عمره جديداً ذكراً له ولوالديه بناء يسكنوه روسا ورهبان
ابنا العرب والعماير التى داخله وكافة القلالى قد
تعمرت بحضورنا وله خارج اوقاف واراضى وهى
مسطره فى دفتر الدير فالمامول بالا يصير اهمال بذكراز

CARACTERE NUMISMATICE

SAMMBOR HERZOG VON POMMERN VERLIEH

CIRSCHAU STAEDTISCHES RECHT MONETA DE

HAMBURG + BENEDICTUS DEUS ⊙ MAGISTRATI

LIVONIA MONETA GUSTROWA + MAGNOPOLES

GLORIA ALTMOSAE HIC HOEDA ME HARENAT

MP ME MR NG

R R KR K AR

Spații

½ pătrișori

Model de casă Numismatică

REZUMATUL TEORETIC MUZICAL

1. *Sunet.* Tot ce auzim se numește *sunet.*

2. *Notă.* Semnul care reprezintă un sunet muzical se numește *notă.*

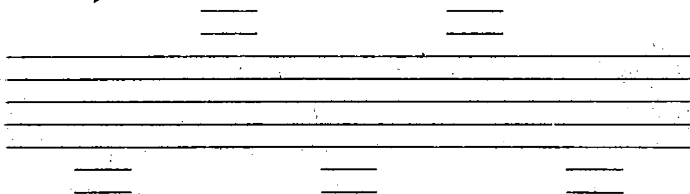
3. *Portativ:* O grupă de 5 linii paralele orizontale și egale distanțate una de alta se numește *portativ.*

4. Liniile și spațiile se numără de jos în sus.

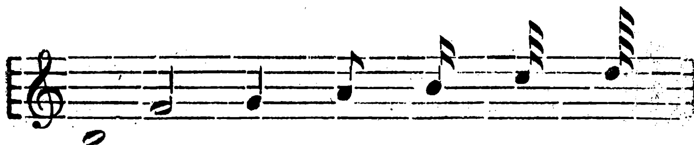
Linia	Spațiul
5	
	Spațiul 4
4	
	„ 3
3	
	„ 2
2	
	„ 1
1	

PORTATIV

5. Liniuțele mici de deasupra și sub portativ se numesc linii suplimentare.

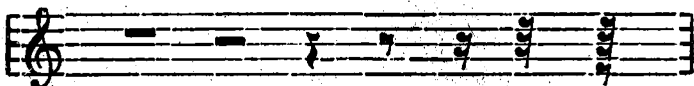

Valorile notelor muzicale
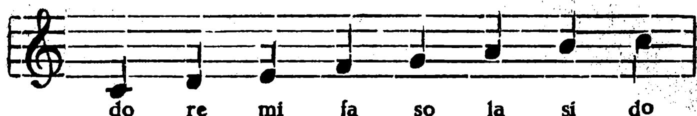

Notele muzicale au fost inventate de călugărul **Guido di Arezzo** din ordinul Benedictinilor la anul 1030. Pare-se că anul nașterii sale ar fi 1000. Dată certă a morții se dă anul 1050. Pentru invenția sa a fost chemat la Roma de către Papa Ioan XIX care l-a încurajat să-și desăvârșească opera și i-a aprobat sistemul de note. Acest sistem a rămas până în zilele noastre.

6. *Pauza.* Semnul care reprezintă trecerea în muzică se numește *pauză.* Sunt atâtea semne de pauze câte valori de note sunt.
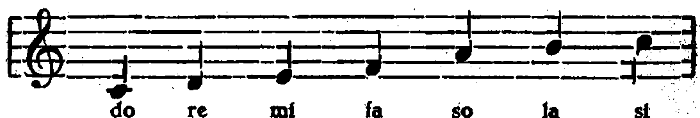

7. Numirile notelor sunt:
Do, Re, Mi, Fa, So, La, Si, Do.

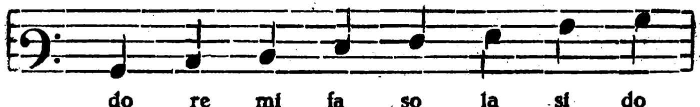
8. *Cheie.* Semnul care dă numire notelor se numește *cheie.*

Există 2 chei: cheia sol și cheia Fa

Denumirea notelor în cheia Sol:

In cheia Fa:

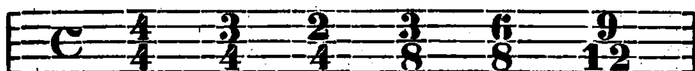

9. *Gama sau scara muzicală:* Un șir de opt note sau sunete, cari merg unite și în aceeași direcție se numește *gamă sau scară muzicală:*

10. Gama e de două feluri: gamă majoră şi gamă minoră.

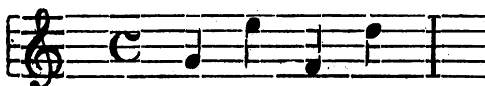
11. *Măsură.* Impărţirea valorii de note în grupe de durată se numeşte măsură, se prezintă prin o fracţiune. Avem mai multe feluri de măsuri.

Exemple:
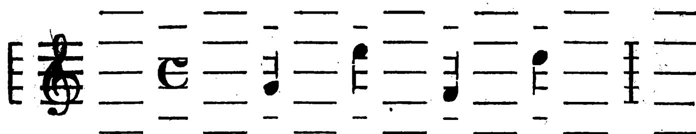

sau

Zaţ de muzică normal

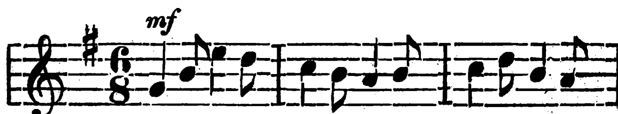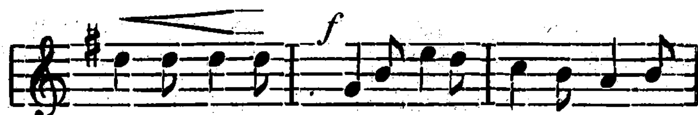

Aceeaşi bucată descompusă spre a se vedea de câte bucăţi am avut nevoie
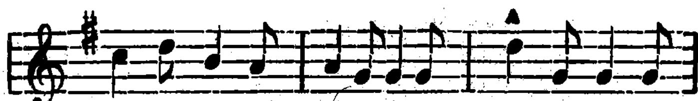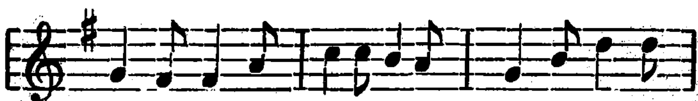

HORA UNIREI.
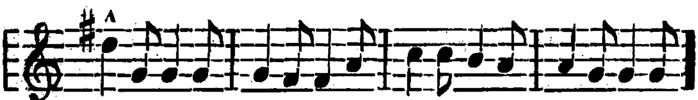
Poezia de V. ALECSANDRI — Melodie Populară

Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română,
Să'nvârtim hora frăţiei
Pe pământul României.
Iarba rea din holde piară,
Piară duşmanii din ţară,
Intre noi să nu mai fie
Decât flori şi omenie

Măi muntene, măi vecine,
Vino să te prinzi cu mine
Şi la veaţă cu unire
Şi la moarte cu 'nfrăţire.
Unde-i unul, nu-i putere
La nevoi şi la durere
Unde-s doi, puterea creşte
Şi duşmanul nu sporeşte.

Amândoi suntem de-o mamă
De-o făptură şi de-o seamă,
Ca doi brazi într'o tulpină,
Ca doi ochi într'o lumină.
Amândoi avem un nume
Amândoi o soartă 'n lume,
Eu ţi-s frate, tu mi-eşti frate,
In noi doi un suflet bate.

Vin'la Milcov cu grăbire,
Să-l secăm dintr'o sorbire,
Ca să treacă drumul mare
Peste-a noastre vechi hotare,
Şi să vază mândrul soare
Intr'o zi de sărbătoare
Hora noastră cea frăţească
Pe câmpia românească.

½ pătrişor

1 pătrişor

2 pătrişori

3 pătrişori

4 pătrişori

5 pătrişori

pătrat

Model practic de Casă de Note muzicale

NOTE DE MUZICĂ BISERICEASCĂ ORIENTALĂ (Psaltihie)

In scrierea muzicei bisericeşti cele mai întrebuinţate note sunt următoarele 10 vocale:

1. = ison
2. = oligon
3. = petasti
4. = două chentime
5. = chentima
6. = ipsili
7. = epistrof
8. = iporoi
9. = elafron
10. = hamili

SCARA MUZICALĂ

1	2	3	4	5	6	7	8
Πa	βu	Γa	Δi	Ke	Zo	Ni	Πa'

Casa de alături cu aranjamentul notelor în casa tipografică, ne arată numărul total al notelor; am dat în model culegere de note simple şi în urmă o cântare cu text.

SEMNELE DE SCRIERE:

Πa, Γa, βu, βu, Γa, Δi, Ke; Πa, Ke, Zo, Δi, Ke, Δi, Γa; Ni, Zo, Ke, Zo, Ni, Πa', Ni; Zo, Ke, Zo, Δi, Ke, Γa, Δi; Γa, Γa, βu, Γa, Δi, Ke, Πa; Γa, βu, Γa, Πa, Ke, Ke, Πa.

NOTE COMPUSE FĂRĂ CUVINTE

Ла

Ла!

Ла

Ла

Ла!

Ла.

Ла

Ла!

Ла.

NOTE COMPUSE CU CUVINTE

O cântare în stihuri ce se cântă în Vinerea Mare a patimilor Domnului. Glas 8

Născătoarea de Dumnezeu.

Ne cu pri in să ă e e ste e e de A an

ghe eli și de e oa meni Ta ai na a Fi i iu

le e e a ne e spu u sei i în gro pări

Maria Magdalina

o ind fă că to o riu le e e vi ia a
ța a să mâ ân tu ești mori vo ind I i i su
se e e vi ia a ță ă fă ră ă moar te

Maria a lui Cleopa

T o ot nea mul o o me ne e e esc cu u
u pă ă ca tu ul mu rind ve dem că vi
ia a ță da a ai în vi i in ind cu moa
ar tea ta

Născătoarea de Dumnezeu

C u mi ne și to ot pă mâ ân tu ul cu a
a ma ar să plâ ân gem toți al vi e ți
dă ă tă to o or să a a ra a tă a
as tăzi mort

spații 1/2

spații 1 punct

kuadrați

rupturi

halbghiferți de cicero

spații 2 p.

halbghiferți nomparel

ghiterți nomparel

Model de casă de Note Bisericești (Psaltichie)

DE ACELAŞ AUTOR:

In pribegie.

Insemnări din războiul pentru întregirea neamului (epuizat).

Tiparul. „Cunoştinţe folositoare“ Seria D, Nr. 16.

SUB TIPAR:

„Istoria unei cărţi“, partea II-a.
Tiparnicul şi Legătorul, Comanda şi Calculaţia.

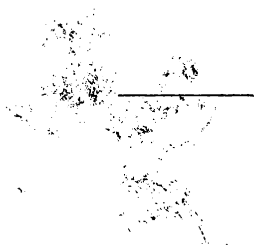
„Istoria unei cărţi“ partea III-a.
Scriitori, Editori şi Tipografi.

IN PREPARAŢIE:

Ghidul cimitirului Şerban-Vodă (Belu) (istoric, alfabetic şi ilustrat).

Tălmăciri de vise la români.

Cum se scrie un Calendar.

897 — 934

PREŢUL LEI 40.—